

Nette afbeeldingen der eygene dragten van alle geestelijke vrouwen en nonnenorders, nevens een korte aantekening van haar begin, voortgang en bevestiging

<https://hdl.handle.net/1874/208776>

Afbeeldingen der eygene dragten
nevens een korte beschryvinge van alle
GEESTELYKE VROUWEN EN NONNE ORDERS.

22c

NETTE AFBEELDINGEN
Der
EYGENE DRAGTEN

Van alle Geestelijke
VROUWEN en NONNEN-
O R D E R S ;

Nevens

Een korte Aantekening van haar
begin, voortgang en bevestiging.

Te zamen gesteld en in 't Koper gebracht

DOOR

ADRIAAN SCHOONEBEEK.

Tot AMSTERDAM,
By den Auteur, in de Kalverstraat.
M D C X C I.

OP DE
TITULPRINT.

TE smullen by gebruaad en wijn ;
Met zijde en felp zich op te pronken ;
En van een vleyend kryftallijn
Te leeren fchandelijke lonken ;
Zijn oor met ydel fnaargeluid
Te ftreelen, en met dert'le zangen,
Is dat het werk van CHRISTI Bruid ?
Zal zy dien Minnaar dus ontfangen,
Die haar, in 't ftilfte van de nacht,
Vol blydfchap, voor zijn Hof verwacht ?

Wilt deeze bezicheên verlaaten !
Volg uw vijf Zuff'ren, die uw doen,
O Dwaaze, fchuwen, vlieden, haaten,
En, brandende van min, zich spoên
Naar 't hof van CHRISTUS, en de zaalen
Gevloerd met peerlen, en met goud,
Verwulft met held're zonneftraalen,
Steeds onveranderlijk, gebouwd,
Om eeuwig, zonder zielsverdrieten,
Haar bruigoms liefde te genieten.

Doch geene fwelt de borft van weelde,
Haar weezen tuigd groote arremoed ;
En, als men hier zich tooide, en ftreelde
Zag ik diens fchoud'ren, rood van bloed,
Met hoorde en ketenen geflagen ;
En deeze, al bygende onder 't juk,
Doch nimmer morrende in het dragen,
En vrolijk in haar zaal'ge druk :
En deeze wêer, met Kruis en Leli,
De weg inftlaan van 't Euangeli.

Ei Leezer, wil, terwijl zy gaan;
Eens in dit NONNE klooster treden,
En tel, in deeze weinig blaën,
Door SCHOONEBEEK zeer net gesneden,
Ontelbaare orders van 't geslacht
Dat jong, en teër van ledemaaten,
Aanlokzels, overdaad, en pracht,
Met heldensterkte kan verlaaten,
(Gelijk die Wyze) ach, om 't bezit
Des bruijgoms, 't eenigste oogewit.

LUDOLPH SMIDS;
Medicus.

VOOR-

VOORREDEN:

Genegen Lezer en Aanschouwer.

E redenen die mijn bewogen hebben tot het by der hand vatten van dit Werkje, zyn genoegzaam de zelve, die my tot het maken van het voorgaande, de Dragten der Geestelijke Mannen-Orders verbeeldende, aangepord hebben, en genoegzaam in die Voorreden ter neder gesteld zyn; zoo zyn der echter noch grooter geweest, te weten, 't redelyk wel verkoopen, en 't gestadig aanhouden der Liefhebbers om 'er de Nonnen by te hebben, die 't voorgaande niet anders als een onvolmaakt Werkje besehouden, en noodzakelyk dagten te wezen dat 'er de Nonnen moesten by gevoegd worden. De nuttigheid van dit en 't voorgaande Werkje zal yder genoegzaam bespeuren, wanneer ze de volgende Meesters, 't zy Schilders, Teikenaars, Beeldhouwers en Plaatsnijders, ja zelfs Tooneel-schikkers haar Beelden en Personagien met de behoorlyke Dracht-klederen, en die haar van andere Orders doen onderscheiden, zullen zien stofferen, en alles wat ze vertonen willen, met meerder eygenschap afbeelden; want

V O O R R E D E N.

alzoo ongerijmt als het is een Koninglyk Gebou niet naar de behoorlijke Boukonst te timmeren, of een lompden Boer in zijn gewaat met een vork voor Koning te doen speelen; alzoo slegt is 't dat men in een Klarisse Klooster Augustiner of andere Nonnen zoude plaatzen. Behalven de voldoening die het mogelijk aan veel curieuse Liefhebbers zal kunnen toebrengen, zal 't ook veel ligt in 't lezen der Historien geven, wanneer men den oorsprong en het begin, mitsgaders de naam der Instelders, bewust is. Aangaande de Klederen en Beschrijvinge, twijffel ik niet of 'er zullen geen, althans zeer weynige, en geringe fouten, in gevonden worden, want ik heb my in 't maken der verbeeldselen na waar-schijnelijke en wel geloofwaardige afbeeldingen van Heiligen, bedient, ook zom-mige gedaant-aftekeninge van voorname Dochters, of wel Insteldsters van die ey-genste Order, en die met haar behoorlijke klederen aangedaan waren; voorts hebbe ik, om dat de Plaatjes wat meerder swier en welstant zouden hebben, hier en daar een voorname Heylig, in een kennelijke werkinge geteikend, 't welk ik in de beschrijvinge niet aangemerkt heb, als zijnde buyten ons bestek, maar zende die geen, die begerig zijn te weten wat 'er verbeeld

V O O R R E D E N.

is, tot de levens der Heyligen, die het daar in kunnen vinden. Om de beschrijvinge is veel moeyten geweest, eer zy zoo ver als dezelve nu is, by malkander is gekomen, nademaalmen zoo wijdloopige aantekeningen van de Nonnen nergens en vind als men van de Moniken heeft, en hebbe het zelve stuks-gewijze hier en daar in de volgende Schrijvers gevonden, als *Baronius*, *Martyrologium Romanum*, *Levens der Heyligen*, *Petra Sancta*, *Platina de Vitis Pontificum*, *Poldorius Vergilius*, *Ægidii Gelenii Colonia Sancta*, *Heimii Archontologia Cosmica*, *Petrus Camus*, *Platus de Statu Religioso*, *Mare Oceano di Tutte le Religioni del Mondo di Silvestre Morullo o Maurolico*, *Mezerai Abregé de l'Histoire de France*, *Vie de St. François de Sales*, *Leutholf*, *Van Leeuwens Batavia Illustrata*, *Hospinianus*, en *Sebastiaan Frank*; verders uyt de mond van eenige Priesters, en Liefhebbers; en door al dit zoeken en navragen is het wel wat langer onderhanden geweest. Ben daar en boven noch eenigen tijd verlet geweest met het maken van vier-en-twintig Plaatjes, die tot de bereyts uytgegevene Gallerye der Doorluchtige Vrouwen, van de Heer Doktor *Ludolph Smids*, ontbraken, en 't geen nu een volkomen Werkjen is. Aangaande de schikking, zoo heeft het my niet oneygen

V O O R R E D E N .

gedacht om eenige van de voornaamste Heiligen, en die men wel voor Instelsters of Patronessen van byzondere slag van Geestelyke Levens achte, te doen voor afgang, om als voor een Inleyding te dienen. Dan volgen de Kanonikessen, Begynen, en Gasthuys-Nonnen, die meest ingesteld zijn, of om de Zieken te dienen, of om de Pelgrims, en de ter Beevaard reyzende met behoorlyke onderstand te hulp te komen; mede eenige die gesteld zyn om 't opzigt over Weeskinderen te hebben, die voor het meestendeel wel onder den Regel van den H. Augustinus staan, maar echter geen Nonnen zijn die Kloosterlijke Beloften van Armoede, Zuyverheid, of Gehoorzaamheid doen. Dan volgen in de tweede afdeeling, de Griekze, Constantinopolitaanze, Ægyptische, Jerusalemezse en Æthiopische Nonnen, die volgens de Regels van de Heyligen Basilus, Pachomius, Antonius en Hilarion, leven. De derde afdeeling begrijpt de Kloosterlijke Orders van den H. Benedictus. De vierde, de Nonnen volgens de inzettinge van den H. Augustinus; en in de vyfde afdeeling vind men verscheide slag, als Carmelitessen, Klarissen, Capucinessen en Minimien. De kleuren der Kleederen zyn op de zelve wyze in 't arzen

ren

V O O R R E D E N.

ren en opschauwen, zoo veel doenlyk is, als in de Drachten der Moniken, waargenomen, en 't geen in 't negentigste Plaatsje is aangewezen, alleenlijk is het onmogelijk geweest de bruynte of lichtigheit der Kleuren zoo net uyt te drucken als het Werkje het wel vereyffchen zoude. De Merken waar van zy haar bedienen, zyn voor 't meerendeel de zelfde die de Mannen van een Order gebruyken, en diensvolgens onnodig geweest alhier by te voegen. Verders meyne ick datter zeer weynige Orders zullen gevonden worden, diens dragt alhier niet in verbeeld is, mogelijk wel die een andere benaming hebben, maar men zal ze gemakkelyk by deze kunnen t'huys brengen, als men haar oorspronk na zoekt, en of ze niet uyt eenige van deze Orders herkomstig zyn, want zy hebben dikmaals hare benamingen na haar Klooster, Plaats of Stichting.

Vorders heb ik noch onderhanden (om een volkomen werkje der Dragten te maken) de byzondere Kledinge van alle Geestelijke Staten, Opper-Vorsten, Princen, Hertogen, Graven, &c. zoo als zy in haar bedieninge met haar plechtige klederen aangedaan zyn; mitsgaders alle Ridderlijke Orders, die t'zamen ook ontrent zoo talrijk zullen wезen als deze beyde Werkjes van de Geestelyke

V O O R R E D E N.

lijke Orders t'zamen, en dan bekwamelijk in twee Bandjes zullen kunnen gebonden worden, en daar mede meen ik de afbeeldinge van Dragten te besfluyten.

E R R A T A.

Achter het getal van LXIII. in 't Neêrduytze Register, moet deze regel ingevoegt werden.

* LXIV. Nonnen van den H. Cassianus.

En in het Latynze Register, achter het getal van 63, moet deze regel volgen.

* 64. Monialis S^t. Cassiani.

KORTE BESCHRYVINGE
 van
 D'INSTELLINGE
 van Alle
 GEESTELYKE
 VROUWEN EN NONNEN
 ORDERS.

s zeer gelooffelijk dat de oorspronk van het afgesonderde leven der Vrouwen van de Apostelen tijden moet afgerekend worden. De reden is, om dat men leest van verscheyden Maagden en Martelaresten, die eensdeels uyt liefde tot God beloften

van zuiverheyt deden, en haer het gewoel en wereltze pragt ontrokken, om door die belemmering niet in haer gebeden, of overdenkingen op de verborgentheden des Geloofs, haar door de Apostelen voorgelouden en geleerd, belet of verstrooyt te worden; ten anderen de vervolging die in de eerste tijd der Kerke haar met de wreedste pijniging en dood zocht van 't Geloof af te trekken, zoo datze genootzaakt zijn geweest haar in stilte, en van de omgang der menschen af te zonderen. Waer uyt metter tijt geselschappen zijn voortgekomen van Dogters die te zamenwoonden in een huis, en malkanderen aldaar tot de volmaaktheit en deugt opwekten, gelijk men in de aaloude Kristene Gedenkschriften overvloedig leest. 't Zelve heeft in 't Heylige Land en Ægypten de eerste Kristenen, op 't voorbeeld der Apostelen, een ewillige armoeude en ongemak op zich doen nemen, en ekkende veel Heylige Mannen en Vrouwen, die van de selheden der wereld walgden, in de woefte eenzaamheden, en aldaar een zeer godvrugtig leven leydende, naar geheelijk tot God en de deugd begaven, in zo groot een getal dat het schier ongelooffelijk is, waer uyt zoo

nú en dan Mannen te voorschijn zijn gekomen, die een ruymmer en bekwamer woning timmerden, waer in veel by malkander konden wonen, die echter voor 't meestendeel leefden na 't goedvinden van zoo een stichter; en maerdien te vresen was dat daer onorder en bygelovigheden mogten uyt komen te spruyten, zoo heeft den H. Basilius aldereerst in Grieken Klooster-regels ontworpen voor d'een en d'ander Sex, die door Pauzen bevestigd, en schier van yder aangenomen en gevolgd wierden, behalven dat noch verscheyden andere Heylige Vaders 't een en 't ander daar by voegden; 't geen zy dagten dat meerder tot strengheyt en leering strekte. Den H. Augustinus heeft naderhand, wanneer veel misbruyken en dwaalingen daar ingesloopen waren, zoo voor Mannen als Vrouwen, nieuwe Kloosters en Orders onder 't gezag der Pauzen gesicht, overal met heilzame leringen vervullende, 't geen door den H. Benedictus ook in 't Westen is nagevolgd. Voorts zijnder van tijd tot tijd deugdlievende Mans en Vrouwen opgestaan, die verscheyden Orders tot verscheyden inzigten begonnen hebben, 't welk noch tot dezen huydigen dag duurd, die echter door de Pauzen meest onder den regel van den H. Augustinus, of den H. Benedictus geschikt worden, om dat niet schijnen zou dat in een Godsdiensft veelderley slag van Godsdiensften was, maar al te zamen tot een eynd heen strekken, deze (wy spreken van de Vrouwen) zyn voor een gedeelte als uyt de wereld gescheyden, en schijnen niet als tot haar ziels nut te zijn, haar tijd in gebeden en overdenkingen overbrengende; andere weer die van de wereldze vermaken haar deel gehad hebben, vertrekken sich om boete en berou te oeffenen; andere zijn weer gesteld om werken van barmhertigheid tegen haar naasten te gebruyken; weer zommige tot sifting, en om andere te onderwijzen, en voorts tot veel meer inzichten, die al te zamen in onderscheyde manier van leven en kleding, ook by byzondere benamingen bekend zijn. Deze geestelijke Dochters zijn verscheydelyk; de Latijnen plegen ze *Virgines*, Maagden, te noemen.

I N L E Y D I N G. 3

't Woort *Moniales* schijnt van de Grieken te komen, en wil zoo veel als alleen-leeffters zeggen; men noemtze ook *Sanctimoniales*, Heylige Alleen-leeffters, *Anachoretæ*, Afgezonderde; *Eremitæ*, na 't Grieks woort *Egypôs* Woeftijubewoonsters en Kluyzenaersters, zo hebbenwe noch *Canoniffæ*, die na een regel leven; alle welke namen al te zamen byna met een woord by ons Nonnen zyn, het geen als oorspronkelijk schijnt van 't Egyptis woord *Nonnæ* te herkomen, waar onder die Maagden die God toegeheyligt waren, en haar zelve van de wereld afscheydden, by haer verstaen wierden. Dan hebben noch de plaatzen alwaar deze vergaderinge haar onthouden en by malkanderen wonen, haar byzondere namen en beduydenissen, als *Monasterium*, een plaats daar vele afgezonderd t'zamen eenzaam leven, en *Cœnobium*, t'zamenwoning, *Convent*, t'zamenkoming, hebbende mede de zelve betekenis, gelyk *Clastrum*, met een aangenomen Duyts woord Klooster, zynde eygentlijk een plaats daar men yets in opfluyt, zoo worden ook alle deze bovenstaande woorden met een naam by ons Kloosters, by de Duytse *Münster*, en van de Fransse *Clôtre* genoemd. Eer wy evenwel toetreen tot de Orders, zal het niet ondienstig zijn iets van de levens der eerste Maagden of Nonnen, of, liever, de voorbeelden der Nonnen, te zeggen, en dan tot de Kanonikeffen, en zoo voort tot de Nonnen yder in 't byzonder over te stappen.

I. Van 't LEVEN

Van de

H. MARIA MAGDALENA.

DE H. Maria Magdalena van zeer aanzienlijke Ouders gesproten, had tot Broeder den H. Lazarus (door den Heer Kristus van der dood verwekt, en, zo men zegt, eerste Bisschop van Marseille) en tot Zuster de H. Martha: had van haar Ouders tot erfdeel gekregen 't Slot Magdalon (vaer van haer naam Magdalena herkomt) in Galileen; zy was in haar jonge tijt van een uytstekende schoonheyt, en van groote rijkdom, welke voordeelen door haar in 't leyden van een schandelijk en oneerlijk leven misbruykt wierden. Maer komende tot kennis met onzen Zaligmaker, heeft zy voor een spiegel van deugd en berouw voor de nakomelingen verstrekt, na wiens dood zy in een vervolging met meer andere Kristenen in een schip zonder roer gezet, tot Marseille aangedreven is, alwaer zy door haar deugdelyk voorbeeld groote vrugten dede, stigende een Klooster of Woning, alwaar veel aanzienelijke Dochters tot haar kwamen; en na dat veel tot het Kristen Geloof bekeerd waren, week zy in de woestijne, de ongeregeltheden van haer jonge tijt beschrijvende; en stierf, na aldaar ontrent dertig jaren versleten te hebben. Zy word, nademaal zy de eerste is geweest die haer in de woeste eenzaamheyt begeben heeft, als de Stichtster, en Patronesse van het Kluyzenaresse leven geacht. De gedaante en 't leuskleur kleed is verzierd, nademaal 'er geen genoegzaam bewijs is of zy ook een byzondere dracht of kleur verkozen heeft, maar deze kleur, als een der verworpenen en ongeachtste, is om haar berouw en boetvaardigheyt meerder uyt te drukken, hier by ge-
II.

Sta. Maria Magdalena vitae Eremiticæ
patrona.

Van de

H. M A R T H A.

DEZE met haar Broeder Lazarus en zufter Maria Magdalena mede te Marfeille aangekomen zijnde, word van veel Schrijvers als de Inftelfter van de Herberglyke Order van den H. Geest aangemerkt, alhoewel veel dit wat te duyster achten om vast te ftellen; althans 't is zeker dat zy van die zelve Order de *Patronerffe* is. Zy leefde tot Marfeille in een Klooster met veel andere Dochters, tot op den 29 July des Jaers 84. wanneer zy fturf. Deze nevenftaande Afbeelding is gelijk met die op 't graf noch te zien is, maar de kleuren zyn onzeker, nochtans is, om dat die van d'Order van den H. Geest meeft in 't fwart gekleed gaan, 't fwart verkozen. De Order der Gafthuys-meesters en Nonnen, die haar voor haar Patroon achten, zyn door Italien, Vrankrijk, Duytsland, en meer Landen, in de volgende tijden zeer uytgespreid, en met voorrechten van verfcheyde Pauzen bevestigd.

Sta. Martha vitæ Cœnobiticæ, & Clericorum
Hospitalarium patrona.

Van de

H. P H O E B E,

*Eerste Diacones of Dienares der
Cenchrenfer Kerke, dicht by Corinten.*

ZY wort door den Apostel Paulus aan 't leste Hoofdstuk van de Zendsbrief aan de Romeynen, haer met deze woorden aanbevolen: Maar ik bevele u onze Zuster Phoebe, die een Dienaresse der Cenchrenfer Kerk is, op dat gy haar ontfangt in Kristo, gelijk Heylige Mannen betaamd, en dat gy haar behulpig zyt in al 't geen waar in zy uwer van noden heeft; en gelijk zy veele bygestaan heeft, is zy my ook behulpig geweest. Volgens d'Aantekening van Erasmus van Rotterdam, zoude zy ook die Zendsbrief des Apostels, van Corinthen aan de Romeynen afgezonden hebben. Men vind haar onder zeer oude overblijfsels, op deze nevensstaande wijs afgebeeld, met een bos Sleutels aan de hant; de kleur van 't kleet is duyster om te weten, maar wy hebbenze in 't swart gesteld.

Sta. Phoebe Diaconissa.

IV. Van't LEVEN
VAN DE H. THECLA.

ZY was geboren te Iconien in Cilicien, haar moeder had haer ten huwelijk beloofd aan een jongman, genaamt Tamirus. Ontrent dezē tyd reysde de Apostel Paulus van Antiochien na Iconien, alwaar hy in 't huys van eenen Onesiforus zeer eerlyk wierd ontfangen, en veel vrugten deden, onder anderen was deze Thecla door zyn leringen sodanig geraakt, dat zy haar leven in zuyverheyt God opofferde; door den Apostel de wiel ontfing, en met hem veel jaren omreysde; ook de macht verkreeg om te dopen, te leren, en de geestelijke Jonkvrouwen te wielen; zy was de eerste die men zou kunnen rekenen dat met de wiel is omhangen, zynde alzo de Stichster, of althans d'eerste onder de geestelyke Maagden of Nonnen. Haar moeder gewaar wordende dat zy Kristen was, zocht haar van 't Kristendom, en haar belofte van zuiverheid, tot een huwelijk te brengen; maar zy by haar opzet volhardende, wierd door haar eygen moeder aan den Regter gebracht, en door haar volstandige belydenis tot het vuur verwezen; maar zy ontging 't zelve op een wonderlijke wijs; doch wierd weder aangeklaagd en voor de leeuwen geworpen, ontkwam de dood wederom, nademaal zy haar in plaats van verscheuren lekten en vrientschap bewesen, en dus ontging zy meermalen de dood, en op andere manieren; vertrok eindelijk na Seleucien, alwaer zy sturf. Verscheide schrijvers menen dat zy een dogter van den Apostel Paulus is geweest. De Keiser Zeno liet een kostelijke Kerk timmeren in de naam van de H. Thecla; de Keiser Justiniaan insgelyks. Haar gedagtenis is door gants Kristenrijk zeer vermaard, en haar lichaam is tegenwoordig rustende te Terraconen, in Catalonien, en zy is Patrones van 't Klooster aldaer. Pieter de IV. Koning van Arragon, vermeende eenig regt te hebben op d'inkomste dezer Kerk, brachtse met geweld onder zyn magt, maar gestraft, en krank werdende, deed het alles wederom geven, en herstellen eer hy stierf. Haar kleed is leeuwenkleur, met de swarte wiel op 't hoofd.

V.

Sta. Thecla.

Van de
H. FLAVIA DOMITILLA.

DE aantekeningen van de levens der Heyligen melden, dat zy Nicht was van Flavius Clemens Burgermeester, (te weten dochter van zijn zuster,) getrouwd met Aureliaan, zoon van een Rooms Burgermeester, en Neef van Keyzer Domitiaan. Zy wierd tot het Kristen Geloof door Nereus en Achilleus, twe gesnedene, die men tot haar bewaarders gesteld had, bekeerd, zoo dat zy belofte van zuiverheyd dede, en de wiel ontfing uyt handen van Paus Clemens. 't Groot aanzien dat haar man Aureliaan had, was oorzaak dat hy verkreeg dat zy na Pontus gebannen wierd; tragtende door dit middel haar te doen waggelen, maar haar stant vastigheyd was oorzaak der dood van de twee Heyligen die haar bekeerd hadden, nevens veel meer andere Kristenen; Zy wiert na Terracine gebragt, alwaar zy al die mer haar omgingen, tot het Kristen Geloof bekeerde. Eyndelijk deed Aureliaan haar in een kamer sluyten met twee Roffianen omze tot zijn wil te krijgen, maar hy viel dood voor haar voeten neer, en de twee andere ontkwamen het ter nauwer nood, 't geen zijn Broeder zoo zeer verbitterde, dat hy verlof kreeg om 't vuur in de kamer, daar zy met twee andere kuyze dochters, Euphrosina en Theodosia, woonde, te werpen, waar door zy alle drie verteerd wierden in 't Jaar 98, het twaalfde van Domitiaans bestier. Nademaal zy de eerste is die haar in stilte vertrok, hebben wy haar als de Stichster van 't afgezonderd leven hier gesteld. Haar kleed is leenws-grau, met een band toegegord, met de swarte wiel, volgens aaloude overblijfsels en aftekeningen noch voor handen.

VI.

St^a Flavia Domitilla.

Van de

H. BASILISSA van Antiochien.

Ontrent het Jaar 290. ten tyde der Keyzeren Diocletiaan en Maximiaan; leefde tot Antiochien een zeer schoone en Godvruchtige Dochter, genaamd Basilissa, die komende te trouwen aan den H. Juliaan, besloten t'zamen op de eerste nacht van haar Huwelijk, haar Maagdelijke kuysheyd te bewaren en aan God op te offeren; leefden vorders eenigen tyd in alle godvrezentheyd en zuiverheyd t'zamen, scheyden met wederzijds bewilling (weynig na dat haar Ouders van weerkanten gestorven waren) van malkander. Zy nu groot goed beërft hebbende, stigte Juliaan verscheide Kloosters, en de H. Basilissa vergaderde duysend geestelijke Dochters, daar zy moeder af was, die ook al te zamen noch voor haar sturven, zijnde de toekomstende vervolging, die hier na begon, aan haar door een gezicht geopenbaard. Zy volgde mede heel kort al haer gezelschap, waar door zy die dreygende storm ontging die tegen de Kristenen aangelegt was; haar man den H. Juliaan, deed haar met groote agting begraven. Men leeft in de levens der Heiligen van veel wonderwerken die in haar leven, in en na haer dood, haar en haar man bejegen zijn. Den H. Juliaan na verscheide maalen de dood wonderlyk ontkomen te zijn, sturf binnen Antiochien, onder 't bestier van den wreden Stedehouder Marciaan, op den 9 January des Jaars drie hondert negen. De H. Basilissa vind men op verscheide plaatzen in 't gegerde leeuwskleur kleed, met de swarte wiel op 't hoofd afgebeeld.

VII.

Sta Basilissa Antiochena mille
Monialium priora mater

Van de

H. THAISIS.

ONder de boetvaardige Vrouwen is de H. Thais de eerste geweest die in een besloten Klooster gegaan is, om de rest van haar leven in oprechte boetvaardigheid en berouw over te brengen. Zy leefde ontrent het Jaar 320. Men vint haar met een lange graauwe rok, ongevlogten hair, en bloots voets, afgebeeld.

Sta. Thais.

Vande H. MARCELLA.

ZY is geboren tot Romen, van zeer aanzienlijke edele Ouders; Weduwe (na zeven maanden getrouwt geweest zijnde) geworden, wierde ze van vele voorname perſoonen tot een tweede Huwelijk verzocht, onder anderen van eenen Cerealis, die reets zeer bejaard was, en groot goed had, 't welk haar moeder gaarne had gezien, maar zy weygerde 't herhuwen zeer ſtantvaſtig, bethygende dat zy de reſt van haar leven aan God wilde toeheyigen; gelijk zy haar ook buyten Romen op een van haar Landhuyzen vertrok, alwaar zy verſcheyde edele Juffers tot haar en tot een geſtelijk leven lokte, 't geen tot die tijd toe onder de Romeynen voor een ſchande geacht wierd; maar zy de eerſte die een afgezondert t'zamenleven ſlichte, bracht het zelve door haar deugd onder 't gantsche volk haast in achting en aanzien, waar door haar t'zamenwoning in korten tijd machtig aangroeyde, en door alle Landen haar manier van leven verſpreyde; zy word als de Grondlegger en Stichtſter van 't Kloosterlijk leven, en voor de moeder van alle de ooft en weſtelijke Nonnen geacht. Zy leefde gantsch zoberlijk, at noyt vleesch, maar dronk zomatijds een weynig wijn, ter oorzaak van haar ſwakke maag; zy had veel omgang met den H. Hieronimus, die haar al de moeyelijke plaatzen der H. Schrift en van 't Geloof, uytleyde. De regels en manieren van leven van de H. Antonius en Pachomius, aan de Maagden en Weduwen in Thebais voor geſchreven, uyt den mond van den H. Athanaſius verſtaan hebbende, omhelle zy de zelve; leefde voortſin groote heyligheyd, en ſturſ in 't jaar 410, als Alaric, der Gorten Koning, Romen verwoefte. Haar klederen zijn op de Griekſche manier, gantsch ſwart.

IX.

St^a. Marcella.

Der
KANONIKESSEN

Van
S. JAN te LATERAAN.

DEze Kanonikessen vind men te Romen, in de Kerk van St. Jan te Lateraan, en gaan gekleed gantsch in 't wit. Zy dragen een rok en mantel, een linnen overrok, en de zwarte wiel. Men meynt datze zeer oud zyn, zelfs van de Apostelen tyden af. Paus Gelafius, Leerling van den grooten Augustinus, heeft ze onder desselfs regel gebracht, in 't jaar 440. Alexander II. heeft haar Order goed gekeurt in 't jaar 1060. Paus Bonifacius VIII. heeftze uyt haar bezit gejaagt, ter oorzaak van eenige ingeslovene misbruyken, maar zy zyn door Eugenius IV. wederom herstelt in 't jaar 1445, en hebben zeder, tot tegenwoordig toe, gerust haar inkomen en bezit genoten. 't Merk van d'Order is de Maagd Maria, zittende met het kindje Jesus op haar schoot, St. Jan te rechter, en den H. Augustinus ter linkerhand, met deze woorden: *domine auferatur luna*, tot dat de mane weg genomen word.

Canonissa Sti. Johannis Lateranensis.

Der
GEREGELDE KANONIKESSEN
Van het
H. GRAF te JERUSALEM.

MEN vind in Vrankrijk tegenwoordig Kanonikessen van't H. Graf van Jerusaleem, ontrent het Jaer 1620, door d'eerwaardige moeder Maria a Sto. Francisco, eertijts genaemt Claudia du Moy, Gravinne van Chaligny, ingestelt; zy dragen de swarte wiel ende witte huyven, gaan met een swarte rok en mantel gekleed, op welker linker zijde een rood zes-endig kruys is, 't welk zich mede op de linne overrok van de linker zijde vertoont. Op de rechter zijde van de mantel hangt een dubbelde koort met verscheyde knopen. Behoren onder den regel van den H. Augustyn.

Canonissa Regularis S^{ti} Sepulchri.

Der

GEREGELDE KANONIKESSEN

Van den

H. AUGUSTYN.

DE H. Brigitte in Schotland uyt een slavinne geboren (op welke haar Vader, alhoewel getrouwd, om haar byzondere schoonheyd, verliefde) door wonderwerken en groote heiligheyd zeer vermaard. Zy was mede van zoo een volmaakte schoonheyd, dat ze van de aenzienlijkste des Rijks ten huwelyk verfocht wierd; maar haar zin meerder tot de Godtsdienst en zuiverheyd strekkende, bad zy God dat hy deschoonheyd (haer hinderlijk) geliefde weg te nemen, gelijk zy ook haar een oog verloor, door welke mismaaktheyd zy haast rust kreeg, en in een klooster ging; zy stichte de Order der Geregelde Kanonikessen, volgens de regels van den H. Augustijn, ontrent het jaar 615; zy gingen voor dezen in Engeland, Schotland, Yrland, en Nederland, met een swarte onder en linnen overrok, en met een swarte mantel, zelfs over de swarte wiel, omhangen. Deze klederen zijn by de Nederlandse tegenwoordig wat verandert, als by de volgende blijkt.

Canonissa Regularis S^ti Augustini.

Der

Nederlandsche, Duytse en Lotharingse
KANONIKESSEN.

DE H. Waldetrude, geboren in Henegouwen, (welkers Vader was den Grave Walbert, uyt Koninklijken bloed gesproten) troude aan den Prince Magaldus, Grave van Henegouwen, won by dezelve vier kinderen, waar van de oudste was den H. Landry, Bisschop van Mets, na welke tijd zy met haer man in volkomen zuiverheyd en huwelijks-onthouding leefden, en beslooten van weerkanten geestelijk te worden. Hy verrok in een Klooster, en is naderhand bekend gebleven onder den naam van den H. Vincent. Zy boude een Klooster, daer nu de Stad Bergen in Henegouwen legt, doch 't was haer te kostelijk, en liet aansonts een slechter Plaatsje timmeren, alwaer veel der voornaamste dochters van die landstreek tot haer vloeyde, welke al te zamen met behoorlijke renten en onderhoud uyt haar huwelijks-goed en heerlijkheden van haar verzorgt wierden, mitsgaders van Keyzer Ottho II. zeer mildeijk begiftigt, en met ongemeene Voorrechten van Paus Joannes X V. voorzien. Zy leefde ontrent het jaer 650, en legt in 't Klooster, door haer gesticht, (en waer van zy de eerste Abdiffe is geweest) begraven, 't welk naderhand in een zeer vermaard en schatrijk Collegie van edele dochters *Kanonikessen* verandert is, waer van den Graaf van Henegouwen altijd-duurende Abt is. Zy word by die van Bergen in zeer groote achtting en voor haer *Patrones* gehouden; zy zijn in 't vervolg door gantsch Nederland, Duytsland en Lotharingen verspreyt, die haar oorspronk, alhoewel tegenwoordig hier en daer wat in kleding verschillen, uyt dit Klooster rekenen. Zy droegen de swarte wiel, en de mantel met de gegorde lijfrok wit.

Canonissa Belgica Germanica & Lotharingica

Der
 HEDENDAAGSE
 KANONIKESSEN

Van
 Bergen in Henegouwen.

DEze zijn nu van de vorige beloften afgeweken, te weten, de belofte van eeuwige zuiverheit, alzooy 's morgensgeestelijk zijn, en de diensten waernemen als de Nonnen; en 's namiddags wereltlijk; zy mogen ook trouwen als 't haer goetdunkt, zonder vermindering van haar agting, en bestaen al t'zamen uyt de grootste, en edelste Juffers van 't lant, in swarte onderrokken gekleet, met een witte linne rok daer over, en de swarte wiel op 't hoofd. Men vintze ook van deze zelve kleeding te Nivelles.

Canonissa Hodierna, Montis in Hannonia.

Der Adelyke Canonikeffen van S-Maria in Capitolio tot Keulen.

Pepyn van Herstal, groot Hofmeester of liever Koning van Aufrasien, verliest zynde op Alpaidis, zuster van Dodon, (waar by hy Karel Martel teelde) nademaal hem de stille zedige wijs van leven zijns vrouw Plectrude, die al wat bejaart was, begon te walgen, hielt haer voor een gezellinne in 't stichten van Kerken en Kloosters, en voorbedde-genood Alpaidis, 't welk de H. Plestrude door alle middelen zocht te beleten, gebruykende hier toe den H. Lambertus, die hem zijn verkeert leven voor oogen hielt, maar hy kreeg zyn vermaning (door Alpaidis list) met de dood betaalt, als mede de schoonbroeder van de H. Plestrude. De H. Begga, moeder van Pepijn, ondertusschen komende te sterven, als mede Pepijn zelve, gong de H. Plestrude wonen in 't Paleys der Hertogen van Aufrasien tot Keulen, 't geen zy ontrent het jaer 716 in een Kerk deed vertimmeren, en de *H. Maria in Capitolio* genaemt wiert, waer in zy een vergadering van godvruchtige dochters instelde, die door haar met groote inkomsten wierden verfort, zy sturf, en legt daer ook begraven. De Canonikeffen van deze vergadering zijn al te zamen van hogen adel, maar niet met genoegsame middelen om haer staet te houden, voorzien, en leven van deze preuve, zy gaan 's morgens in 't geestelyk gewaad te Choor, en 's namiddags in 't wereltlyk haar wat verluchten. Zy mogen in geen open geselschappen komen, maer wanneer het haer goeddunkt trouwen, maer dan zyn ze van haer inkomsten versteken. Zy beleven de regel van den H. Augustijn, doch zijn aan geen beloften van eeuwige zuyverheyt verbonden. Zy gaen te Choor met een witte zeer sijne kamerdockze overrok over haer wereltlyke klederen getrocken, die van zilvere en goude kanten sijn staan, en die men door dit dunne kleed heen ziet schitteren, hebben een swarte zyde saly op 't hooft, die haer een goed end na sleet; zy plegen over weinig jaren noch lobben te dragen, maar t'zedert dat die in on-gebruik gerackt zyn, lateaze die af. XV.

Canonissa Nobilis Colonienfis
S^{ae} Mariae in Capitolio

Der

URZULINER MAAGDEN.

't Begin der Ursulinen komt van een Italiaanse dochter, uyt Bouders van middelbare staat gesprooten, genaamt Angela van Brisis. Na dat zy haar ouders verloor had, wiert zy, nevens haar zuster, van haar Oom Kristelijk opgevoed; haar zuster quam mede te sterven, die na haar dood haar in een zalige staat verscheen; zy wiert hier door tot een zeer streng en sober leven aangedreven, en tot de stichting door een opening van veel heylige verheerlijkte Maagden, die als by trappen op en neder gingen, opgewekt, nevens een stem tot haer, zeggende, *Angela gy zult niet sterven voor dat gy een geselschap van des gelijke maagden ingestelt hebt.* Zy toog dan aantonts na Palestinen, maar komende tot Venetien, verloor zy het gezicht, reysde echter voort, en volde haer plicht met taffen en weenen aan 't Heilige Graf en d'andere Heilige overblijfselen; 't geen zy met haar oogen niet kon uytrechten; wederom keerende, kreeg zy op dezelfde plaats daar zy haar gezicht kwijt geraakt was, 't zelve (God daarom hertelijk biddende) wederom, 't Gebeurde dat van drie schepen uier overbleef als 't eene dat haer t'huys voerde, zy wederom door 't godlijk ingeven tot d'instelling aengemoedigt, begon haar gemeenschap met zes-en-zeventig Maagden, door een wonderlyke cendrucht al t'zamen hier toe gezind, openende haar school om de vrouwelijke sex in de Krittelijke Leere, deugden en plichten, de maagden betamende, te onderwijfen, op die voer gelyk de Vaders Jesuiten de mannelijke doen; en op dat niemand van geringe staat van haar goeddadigheid zoude verstreken wezen, rechte zy des Sondaags en's Heyligendaags openbare speelyd aan voor de arme Meysjes en Dienstaagden, op dat haar gemoederen door 't aas der Kristelyke mildheyd, tot de deugd zoude gelokt werden. Haar regels zyn eerst door de bekwaamste Biechvaders overzien. Zy sturf op den 21 Maert 1540, en is haar instelling van Paus Pius III. in 't jaar 1544. bevestigt, en 't geselschap van S. Ursul van een geregelde instelling genoemt, die verders haar met veel voorrechten en bevrijdinge voorzag. Paus Gregorius XIII. heeft mede op het verzoek van den H. Carolus Borromeus, die haar onderzoeker was, in 't jaar 1572. dees Order bekrachtigt. Zy gaan gantsch in 't swart, en zyn met een koort omgord.

Ursulina

Der
URSULINER MAAGDEN
te Parijs.

In November, op den Feestdag van den H. Martinus, des jaers 1612, heeft de eerwaardige moeder Anna de Roussi tot Parijs, in de Voorstad van S. Jacob, een huys hebbende, 't zelve verbouwt tot een woning voor geestelijke Ursuliner Maagden, om, als de voorgaande, de jonge dochters in de Kristelijke leering, deugd, en tucht te onderwijzen; zy deedze 't swarte kleed, en den regel van den H. Augustijn aannemen, onder drie plechtelijke beloften, volgens de brieven van Paus Paulus V, door Franciscus, Cardinaal van Sourdis en Bisschop van Bourdeaux, deze geestelyke dochters mede invörende, verkregen in 't jaar 1619, by de welke aan haar alle voorrechten, en gunsten van alle andere Orders, toegestaan worden. Zy zijn voor de Nederlanden, op 't aanhouden van Ferdinandus, Aarts-bisschop van Keulen, van Paus Urbanus VIII. bevestigd, en zijn in 't jaar 1629 mede tot Layk, en 1639 tot Keulen gekomen.

Ursulina Parifiensis.

XVII. Van d'ORDRE
Der
REGULIER NONNEN
van S. Agnes tot Dordrecht.

Dit Klooster is gesticht in 't jaar 1326, en het stont wel eer onder 't algemeen Godshuys van Windesheim. 't welk opgerecht wierd 1387, gehorende onder 't Bisdom van Utrecht, welk voorsz Klooster van S. Agniet vermeldt word in 't jaar 1430 (onder Martinus V.) 't voornoemde *Kapittel* tot Windesheim onderhorig geweest te zyn, uytwijzende de namen der *Kanonikken-Regulieren* en *Reguliereffe* huizen staande onder 't voorschreve Godshuys, waar in het genaemt werd *Domus sanctae Agnetae in Dordracō, oppido Hollandiae, Diocesis Trajectensis*; wierd grootelyks begiftigt van Heer Gerard van Heemskerk, Ridder, Heere van Oosthuizen, die van de Cabelhause zijde binnen Dordrecht was, en Raad van Hartog Jan van Beyeren, in 't jaar 1419; ook van Vrouw Walburg van Nerwede, aldaar Nonne 1430; en van Reinier de Jonge, Heere Reiniers, Schatbewaarder van Dord, in 't jaar 1491. De Kerk dezès Kloosters is gesticht 1494; had drie Altaren, en was met een *Choor* afgeschooten. In dit Klooster waren eertijds veel adelijke Vrouwen en Jonkvrouwen, waar onder geweest is een dochter van Heer Jan van Vliissingen, Bastaard des Graven van Holland, en anderen uyt de gellachten van Kommerswaal, Ruygrok, Kastle, &c. De Zusters droegen op 't hooft swarte wielen, witte linne vouwen en huiven; en om haar halzen witte geployde kragen; voorts haddenze aan witte wolle rokken en *scapulierien*. Zy moesten eeuwige zuiverheid beloven, nevens 't derven van eygen goed, en gehoorzaamheyd, als ook 't nakomen van den regel van den H. Augustijn.

XVIII.

Monialis Regularis Dordracena
S^{tae} Agnetis.

Der Amsterdamsche BEGGYNEN.

DE H. Begga, een Franse Princes, was dochter van Pepin, eerste Hartog van Brabant, en zuster van de H. Geertruyd; zy troude met Ansegist, zoon van den H. Arnout, uyt wien het doorluchtig Koninglijk Geslacht de Pepijns is gesproten. Na't vermoorden van haer man bleef zy weduwe, gedurende welke tijd zy na Romen de H. Plaatzen ging bezoeken, en weerkeerende in haar Land, stichte zy een klooster van Geestelijke dochters, 't welk zy ter eeren der zeven Kerken, mede zeven Kerken noemde; Zy schikteze en regeldeze op d'ordre van haar zuster Geertruyd, van wien zy een goed getal Nonnen verkreeg, om die klooster-tucht in't hare ter oefening te brengen; Zy wilde ook zelfs, nevens de andere zusters, de wiel ontfangen, en sturf den 7 December 698. Dit Klooster is in tweeën verdeelt, te weten, in geestelijke en wereldlijke Kanonikessen; deze manier van leven is in meest al de Steden van Neerland gebruikelijk en in swang geweest, gelijk zy noch (alhoewel de verandering van de Godsdiens) op veel plaatsen hoven hebben. Tot Amsterdam is tegenwoordig wel het schoonste en 't netste, 't geen zonder twijffel zeer oud is, als men na de Kerk zal rekenen, maar vooraan boven den ingang staat het gemaal 1573, dat zekerlijk van eenige vernieuwing zal weten; de dochters van dit hof zijn voor dezen verbonden geweest de zieken te gaan bezoeken, maar zy zijn, nevens al de Nederlandse en Duytze Beggijnen, door 't algemeen *Capittel*, gehouden tot Haarlem in 't jaar 1500, daar van ontslagen, en leven nu maar geruust en stil onder den regel van den H. Augustinus; zy plegen noch onlangs huyken over hare klederen te dragen, doch dat is nu t'eenemaal af, en als zy buyten 't hof komen, gaan zy zedig, volgens de hedensgaanze manier, in 't swart, in huys zyn zy op de nevensgaande wys gekleed, hebben de swarte wiel op als zy in de kerk zyn. Zy wonen in bysondere huusen op't hof, met twee, drie of meerder by malkander; als'er een sterft, worden zy van d'andere zusters begraven. 't Leven der Beggijnen is door de Pauzen Gregorius XI, Bonifacius X, Martinus III, Eugenius IV, Nicolaus V. en Pius II. bevestigt.

XIX.

Beggina Amstelædamensis.

Der

ANTWERPSE BEGGYNEN.

DEze gaan mede in 't swart gekleed, met een huyk op 't hoofd, en een schorte-kleed voor 't lyf, zy zijn aan geen beloften van zuyverheyd voor altijd gebonden, maar als 't haar welgevald, zoo word haar toegelaten te trouwen, zonder dat het haar voor schande gerekend word; maar haar huys, 't geen zy op 't hof hebben, moeten zy afftaan, ten behoeven der arme Beggijnen die daar uyt onderhouden worden.

Beggina Antverpiensis .

Der

PAULINEN of GASTALIANEN

Anders genaamt

Dochters der H. Maagd Maria.

Omtrent het jaar 1557 iste Milaan deze Order
 begonnen door Louisa Torella, Gravinne van
 Gattalla, die een t'zamenwoon- stichte op het
 goedvinden en raad van broeder Baptista van Cre-
 mona, uyt d'Order der Predikheeren. Zy gingen
 niet Nons-gewijze gekleed, maar byna wereldlyk
 en zedig; doch deze zijn na weynig tyd om eenige
 misbruyken, uyt alle Steden van Italien gejaagt,
 en te niet gedaan.

Paulina sive Gastaliana.

Der
DOCHTERS
 Van de
GOEDE JESUS
 tot Ravenna.

DE wel-zalige Margareta Rufci, uyt Italien geboortig, heeft ontrent het jaar 1506, tot Ravenne de vergaderinge der Priesters van de goede Jesus, gevestigd, nevens de Maagden van de zelve naam, die in 't graau, met een swarte mantel gekleed gingen; haar zelfs vind men afgebeeld met de huyve, byna als een tulband in malkander gevlochten, met een *Pater Noster* om den hals, en een stok in de hand.

Blad van de Geschiedenis

Virgo boni Iesus Ravennæ.

Der

NONNEN

Van den

H. CÆSARIUS.

Den H. Cæsarius vertrok zich in zijn jonge tyd in 't Klooster van Lerins, door den H. Honorarius gebouwd; naderhand Abt en Aartsbisschop van Arles geworden zijnde, wierd hy valschelyk by Koning Alarik beschuldigd, en na Bourdeaux in ballingschap gezonden, maar eenigen tijd daar na zyn onschuld blijkende, wierd hy wederom geroepen, en boude verscheyde Kloosters, waar onder een was voor Vrouwen, dicht by de Kerk, daer hy zyn zuster, de H. Cæsaria, instelde tot Abdissc, krigende in korten tijd een groote toeloop van voorname dochters, die haar onder zyn Klooster-wetten begaven; maar een nieu ongemak dwong hem zyn Aartsbisdom te verlaten, en zich te gaan ontschuldigen voor Theodorik, Koning van Ravenne; dat gedaan zijnde, reysde hy na Romen, en wierd door den Paus Symmachus in zyn Aartsbisdom, nevens zyn instelling, in 't jaar 478, bevestigd. De Nonnen van zyn Order zyn gewielt, en dragen een witte rok om 't lijf gegord.

Monialis S^{ti}. Cæsarii.

Der
VERGADERING
Van de
KRISTELYKE LEERE.

Onder veel Kloosters door den H. Carolus Borromeus, Cardinaal en Aarts-Bisschop van Milaan, gesticht, is mede een vergadering of school der Kristelijke Leere, zoo wel van mannen ale vrouwen, ontrent het jaar 1568, aangestelt, welkers plicht is de kinderen in 't geloof te onderwijzen en te oefenen. De Vrouwen gaan in 't swart gekleed, met een linnen overrok, hebbende dan noch een huik of mantel, van 't hoofd af tot de voeten toe. Zy leven na den regel van den H. Augustijn.

Matrona Congregationis doctrinae
Christianaë.

Des

VERGADERING te MILAAN.

IN 't Jaar 1574. is door den H. Carolus Borromeus een Vergadering van Vrouwen te Milaan ingestelt, aan de welken hy Klooster-woningen verzorgde, en regels om na te leven voorschreef. Zy gaan in 't swart laken gekleed, en haar lijfrok is gegord.

Mulier congregationis mediolanensis

24

Der
GEESTELYKE DOCHTERS

Van 't

Bezoek der H. MAAGD MARIA.

d'ORDER van 't bezoek der H. Maagd Maria is door den H. Francois de Sales, Biscop en Prince van Geneve, ontrent het jaar 1610 ingestelt; zynde de regels van d'instelling door hem ontworpen, en van den Paus zelfs goet gekeurt; is verders zoo gelukkig in de voortgang van zyn Order geweest, dat hy in zyn leven meer dan dertig Kloosters heeft kunnen tellen, die al te zamen na zyn regels leefden. De Stichtster die deze Order in Vrankrijk tot een groote aanwas gebracht heeft, en als voor de grontlegster met recht kan verstreken, is geweest de eerwaardige moeder Joanna Francisca Fremiot, Vrouwe van Chantail. Zy zijn gantsch in 't swart laken gekleed, met een linnē overrok aan. De H. Francois de Sales is in 't jaar 1664. door Paus Alexander VII. in 't getal der Heyligen gestelt, en word zyn feestdag door gantsch Vrankrijk plechtelyk geviert.

Virgo Visitationis B. Mariæ.

Der
VERGADERING
Van de
H. MAAGD MARIA.

DE stichtster van deze Order is de eerwaardige moeder Alix *a presentatione*, in Lotharingen geboren, geweest, ontrent het Jaar 1616. Zy dragen de witte wicl, en 't kleed swart.

Congregata B. Mariæ Virginis.

Der
GASTHUYS NONNEN
 Van
 St. JAN van JERUSALEM.

Verscheyde schrijven 't begin der Mannen of Ridders dezer Orders toe aan Johannes Hircanus, een der kinderen Machabeën. Andere weder aan Johannes den Aalmoessenier, 'Aartsvader van Alexandrien. Alhoewel zy haar beloften aan den H. Joannes den Dooper doen, en hem als voorstander dezes Orders erkennen. Andere meynen, en meer gegront, dat de oorspronk maar van eenen Gerard te achten zy, die ten tyde als Godfroy de Bouillon Jerusalem innam, door hem daar ingezet is, en de stichting van 't Jerusalems Gasthuys de naam behouden heeft. Paus Gelazius was de eerste die deze instelling voor goed keurde. De Gasthuys-Nonnen van deze zelve naam, die men tot Romen, in 't Gasthuys van de H. Maria Magdalena vind, zijn ontrent het Jaar 1080 door de welzalige Agnes, tot Romen geboren ingevoerd, in 't welk de reyzende, en pelgrims, die na 't H. Land gaan, van nooddruft en reys-gelt versorgt worden. Zy zyn gewielt, en gaan met een leusgrauwe rok, met een rood kruys op de borst, gekleed, en leven volgens de regels van den H. Augustyn.

Hospitalaria S^{ti} Joannis Hierosolymitam.

Der
HERVORMDE
GASTHUYS NONNEN
Van
St. JAN van JERUSALEM.

IN Vrankrijk vind men ook een soort van Hervormde Gasthuys Nonnen, herbergende de reizigers als de voorgaande, welke in 't swart gekleed gaan, met een achtpuntig wit satijn kruys op de borst en linker zijde des mantels, welke acht punten de acht Zaligheden willen verbeelden, gelyk 't Malthezer kruys; en is ook op de mantel in acht onderscheyde rondjes de voornaamste werktuygen des lijdens verbeeld; als in het bovenste 't aanschijn van de Heere Kristus, in 't tweede de doorne kroon, in 't derde de drie nagels, in 't vierde drie dobbelsteenen, in 't vyfde (wederom boven aan) de ongedeelde rok, in 't zesde 't kruys, in 't zevende de pilaar en de speer, en in 't achtste de zilverlingen, die al te zamen als *Medailjes* aan coralen, *Pater Noster* gewijs, zijn t'zamen-gevest. Deze hervorming is geschied door d'eerwaardige moeder Gaillotte de Vaillac van Anjou, in 't begin van de zeventiende eeu. Zy stierf op den 24 Juny 1618.

Hospitalaria Reformata S^{ti} Ioannis
Hierosolymitani.

XXIX. Van d'ORDER Der GASTHUYS NONNEN

Van den H. G E E S T.

IN 't jaar 1198. als Innocentius III. den H. Stoel beklede, droeg hy zorg dat het Gasthuys van den H. Geest *Sta. Maria in Saxia* (een plaats alwaar eertijds de Saxen woonden binnen Romē) getimmert wierd, en gaf het de naam van 't Gasthuys van den H. Geest, ter oorzaak van een stem die hem tot het bouwen verwekte, en die hy vast stelde van den H. Geest te komen; ontrent het jaar 1201., stellende daar in geestelijke Mannen en Vrouwen, om de arme reyzigers, zieken en weeskinderen, (die in 't blaau gekleed gingen) te bezorgen; 't geen hy met ruyme inkomsten begiftigde; hy stelde ook regels voor de broeders en zusters die in deze Order begeerde te leven, die naderhand door den H. Stoel bevestigd wierden. d'Eerwaardige Vader Cyrillus Aquileensis, onderwijzer en meester van deze Order, heeft 'er eenige hervorming en verbetering bygebracht, en zija vlijt besteed dat de zieken wel gediend, de Aalmoessen vermeerderd, de dochters na behoren uytgehuwt, de Godsdienst en 't onderhoud der woning beter waargenomen wierden; haar regel begrijpt dat de broeders en zusters in strikte gehoorzaamheid, zuiverheid, gantsch geen eygendom te bezitten, en op de krankē met alle vlijt te passen, moeten beloven. 't Merk dezer Nonnen is gelijk met de mannen, te wesen een witte duyve, omstraalt, verbeeldende den H. Geest, op een blaau veld, boven eenige rotzen. De Nonnen zyn in swarte rokken gekleed, met een twaalpuntig wit kruys op de borst, met de witte duyve en wiel op 't hooft. Alhoewel 'er veel Gasthuysen (*Hospitalen*) de ganiche Kristen wereld door zyn, zoo is 't Roomse echter 't hooft, alwaar d'algemene vergadering en raadslagen gehouden werden; en ingeval na de dood eens zuster of broeder (alwaar 't de *Rector* of *Generaal* zelf) bevonden werd dat zy tegens haar beloften yets eygens achter de hand gehouden, of bezeten hebben, wordenze niet in gewijde aarde begraven, maar voor *geexcommunicert* gehouden. XXX.

Hospitalaria St. Spiritus.

Der

SWART ZUSTERS.

DIt is mede een soort van Beggijnen diemen op veel plaatsen van Nederland vind, die van St. Elizabeths Gasthuys tot Antwerpen bestaat haar oeffening in 't bedienen der Kranken. Zy behoren onder den regel van den H. Augustyn, en gaan in 't swart gekleed, met de witte linne huyve op 't hoofd, en wanneer zy uytgaan, zoo dragen zy noch daar en boven een huyk.

Hospitalaria Antverpiana

Der

SWART ZUSTERS.

ZY gaan mede de zieken in haer huizen bedienen, waar voor ze dagelycks of wekelycks haar loon hebben, 't geen tot voordeel van 't Klooster verstrekt; en in 't bedienen hebben zy een wit schortkleed voor, met een strookje of lapje linnen op 't hoofd.

Hospitalaria Ministrans.

Der
VROUWEN
 Dienende de
KRANKEN.

DE eerste die Orders voor de Vrouwen ontworpen en opgesteld heeft, om de kranken te dienen, en alle noodzakelijkheden te verzorgen, is de H. Fabiola geweest, die ontrent het jaar 390 leefde. Men vind haar met swarte klederen afgebeeld.

Mulier Infirmis Ministrans.

Der
RIDDERLYKE KRYGS-NONNEN

Van
St. Jacob met den Swaarde
in Spanje.

MEN meynt dat een Abdiffe van 't Klooster van den H. Geest te Salamanca, de eerste *Commendadora* of Bevelhebster van de Geestelijke Ridders Vrouwe Order van St. Jacob (*de Spata*) met den Swaarde geweest zy, ontrent het jaar 1030; maar andere meynen dat dees Order opgericht is in Leon en Galiffien, door desselfs Koning Ferdinand, ontrent het jaar 1170; haar oeffening bestaat in 't herbergen en 't behulpzaam zyn der arme Reyzigers die na St. Jacob in Galiffien haar bedevaard gaan doen. Zy zyn onder den regel van den H. Augustijn, en volgens Pausfelyke brieven is den Koning 't altijdduurend hoofd van deze Order. Zy zyn geheel in 't zwart gekleed, en op de rechter zijde haars overroks is een rood swaard, mer een schulp op 't kruys van 't geveest.

Monialis ordinis Equestris S^{ti} Jacobi de Spata.

Der

NONNEN

Van het

EYLAND TABENNES.

DEN H. Abt Pachomius woonde langen tijd in de woestijne van Thebais, in Egypten, alwaar hy meer dan negen duyzend Moniken onder zich had, boude een Klooster in 't Eyland Tabennes, daar hy met veel Moniken woonde, die al t'zamen vanden arbeyd harer handen leefden. 'tGebeurde dat hem zijn zuster kwam bezoeken, hy weygerde ze te spreken, ten zy datze de wereld verlaten wilde, en geestelijk worden; zy door deze bejegening zeer gevoelig geraakt zijnde, liet wederom weten datze genegen waar haar broeders wil in te volgen; zo liet hy haar dan een klooster-woning timmeren, gescheyden van 't zyne, en schreef haar regels en wetten voor om na te leven; maakte haar ook Abdissie van 't zelfde, alwaar zy een groot getal van geestelyke Dochters van alle wegen tot haar trok, levende t'zamen in zeer eenvoudige bewaarnis van haar regel, godvruchtigheyd en stilswijgen, ontrent het jaar 340. Zy waren op de Griekze wijze gekleed in 't swart, de kap en overroks-boorden met kruyzen gestikt, 't zelfde merk 't geen de Moniken van haar broeder voerde, gebruykte ze mede, te weten, de Engel met de metale tafelen, waar in de regels geschreven waren die hy aanden H. Pachomius belaste in te stellen, met de spreuk daar by, (*Angelis suis mandavit de te*) hy heeft zyn Engelen uws aangaande bevolen.

XXXV.

Monialis Insulæ Tabennis.

Der
KANONIKESSEN

Van den

H. BASILIUS.

Ontrent het jaar 300. na Christi geboorte, leefde den H. Bazilius, die 't aldereerst de Moniken en Nonnen, die tot dees tyd toe zonder eenige gefchreve regels na haar eygen goedduncken in wilderniffen, kloosters, en afgezonderde woningen geleefd hadden, vergaderde, en deedde in kloosters onder zekere regels, die hyze voorschreef, leven, welke door Paus Siricius bevestigt, door veel volgende bekrachtigt, en met voorrechten vereert zijn, 't geen een zeer groot gevolg heeft gehad in Griekenland, Egypten, 't Heylige Land, en zelfs in Europa, tot het binnenste van Duytsland toe. Onder de eerste Nonnen teld men een van zijn toehoordsters, de H. Theodora, die de eerste *Canonikes* van zijn Order, ontrent het jaar 340. is geweest; zy gingen gekleed met een wijde swarte rok, een weynig met de Moniken van gedaante verschillende, met de swarte wiel op 't hooft.

Canonissa sti. Basili.

Der

BAZILIANER NONNEN.

MEn vind de H. Macrina, zuster van den grooten Basilius, in 't swart byna Priesterlijk gewaad, zeer veel trekkende na de gedaante eens Cassuffels, mogelijk darze ook eenige bediening der Priesters waargenomen hebben, nademaal hy haar op meer als een plaats *Sacerdotes* noemt, dat cygentlijk die geen betekende. die eenige heylige of gewijde dingen uytgaven. Zy wonderlijker wyze van een kanker in de borst genezen zijnde, begaf haar op 't voorbeeld haars broeders, en volgens zyn regels, tot het oprechten van kloosters, en 't vergaderen van geestelijke dochters, die byzonderlijk belofte van zuiverheid en armoede deden. Zy leefden zeer streng, want droegen noyt hemd, sliepen op stro, en aten nimmer vleesch, houdende schier een geduurige vasten.

Monialis Sⁿⁱ. Basili.

Der

ACOEMETER of STUDITER
NONNEN.

DEze instelling is begonnen tot Konstantinopolen, ontrent het jaar 459. Haar klederen bestonden in een onderrok, overrok, brede Scapulier, waar op een rood kruys gestikt was, en een ruyme mantel, al te zamen groen, met de witte huyve en swarte wiel op 't hoofd; deze Nonnen zijn, zedert dat de Turken aldaar meester geweest zijn, gantsch uytgeroeyd.

Monialis Accemeta.

Der

EGYPTISE NONNEN.

Ontrent het jaar 318. leefde de H. Abdiffe Syncretica, die in 't Egyptife Thebais de vrouwen tot klooster-woning bracht, volgens de regels van den H. Antonius en den H. Athanasius. Zy gingen in 't lecus-gracu gekleed, Eremitifchet wyze, met een zwarte mantel.

Monialis Aegyptiaca.

Der

ETHIOPISCHE NONNEN.

Kristendom, en de goede instellingen van den H. Antonius tot in Ethiopien doorgedrongen zijnde, heeft aldaar zoo wel als in andere Landen groote vruchten gedaan, en veel godlievende harten opgewekt om de weg der zaligheyd door het afgezonderd leven te zoeken. Men vindt'er tegenwoordig ook Nonnen die de regels van den H. Antonius omhelzen, ingestelt door de cerwaardige moeder Imata, ontrent het jaar 1325; zy dragen daar, na 's lands wijze, een soort van een tulbandje op 't hoofd, uyt gestreept lywaat te samen gevlochten, en een schouwer-manteltje van geele geyte-velletjes gemaakt, zijnde de rest van haar klederen of geel of wit, nademaal zy geen walle verkiezing van kleur houden; zy bidden om de kost, of winnen die met werken, deelen zeer veel wederom aan de armen uyt; zy komen (als mede geen andere vrouwen) oyt in de kerk, maar de *H. Sacramenten* worden haar door de Priesters of Moniken daar buyten uytgedeelt; zy zijn voor het meeste gedeelte zeer kuys, maar nademaal het volgens de manier van 't land daar niet veel schande is, gebeurt het wel dat zommige kinderen hebben.

Monialis Æthiopica.

Der

BENEDICTYNER NONNEN.

Den H. Benedictus, die de Moniken in 't Westen weer tot de zuyvere klooster-rucht bracht, en alom de oude strengheyd herstelde, ontrent het jaar 530, als Paus Joannes de I. leefde, had een zuster, de H. Scolastica, die op zijn voorbeeld de Vrouwen mede tot de Kloosteren, zuyverheid en armoede aanvoerde, onder de zelve regels, gaande gantsch in 't swart gekleed. Zy begon haar order 't aldereerst op den berg Kassin, 't geen als een kweekschool verstrekt heeft om de gantsche wereld te vervullen, en is van alle andere Orders geen, die zoo veel heilige en voortreffelijke Mannen heeft voortgebracht als deze. De France Nonnen zijn door een algemeen *Concilie*, met de Benedictynen vereenigt; zy moeten de Getijden lezen, en haar regels zijn door Paus Gregorius de Groote bevestigd en vermeerderd. De vermaarde Abdy van Rijnsburg, buyten Leyden, is mede van deze Order geweest, en mochten daar niet als edele Juffers in genomen werden.

Benedictina.

Der

BENEDICTINER NONNEN te Cluny.

't **B**egin van deze Order word aan Odo toegeschreven, die eerst *Kanonik* te Tours was, daar na Monik in 't Klooster te Gignac, wierd naderhand Abt van Cluny, begon aldaar de Order van den H. Benedictus, die schier als vervallen was, met zulk een vlijt te herstellen, ontrent het jaar 940, dat hy binnen korten tijd van meer als twee duyzend Kloosters gevolgt wierd; hervormde mede de Nonnen van deze Order, die tegenwoordig met de swarte wiel op 't hooft, en een wye swarte rok, met witte onderklederen gekleed gaan. Zy zijn door verscheydene Pauzen en *Concilien* bevestigd. Odo stierf in 't jaar 944.

Benedictina Cluniacensis.

Der

HERVORMDE BENEDICTYNER

NONNEN.

IN Vrankrijk vind men noch een soort van Benedictynen, der vergadering *Casalis Benedicti*, door de eerwaardige Moeder de Tovars, Abdisse van 't Klooster *Sis. Maria* de Charenton, hervormd ontrent het jaar 1520. Zy dragen over haar swarte klederen noch een mantel.

Benedictina Reformatata.

Der
BENEDICTINER
NONNEN

Van den
BERG KALVARIEN.

't Klooster der Benedictiner Nonnen van den Berg Kalvarien te Poitiers, is door de eerwaardige moeder Antonia d'Orleans, Marquise van Belle-isle, gezegt van St. Scolastica, een Franse Princes, gesticht, alwaar zy in 't jaar 1618. ook gestorven is. De Nonnen dragen de swarte wiel en witte klederen.

Benedictina Montis Calvariae.

Der

CAMALDULENSER NONNEN.

DEn H. Romualdus, geboren tot Ravenne, is stichter der Camaldulenser Geestelijken, zoo mannen als vrouwen, geweest. Men schrijft in 't verhaal van zijn leven, dat hy daar toe gekomen is door een droom, die hy slapende in *Campo Maldali*, dacht te zien, dat de Geestelijke van zijn Order (even als voorheen d'Aardsvader Jakob) op een ladder, die van d'aard aan den hemel reykte, op en nederwaartsklommen, alle in 't wit gekleed, welke droom ook op de zelfde tijd de Graaf van Maldoli verscheen, die, daar doorbewogen, aan hem plaats en woning voor de Moniken gaf, en welk gezicht mede oorzaak is dat de geestelijken, zoo wel de Moniken als de Nonnen, in 't wit gekleed zijn, die eerst, als behoorende onder den regel van den H. Benedictus, in 't swart gekleed gingen. Den H. Romualdus is oud geworden omtrent honderd en twintig jaren, en heeft zijn gantsche leven niet anders gedaan als de ongeregeltheden der Geestelijken verbetert, en Kloosters gesticht. Hy sturf in het jaar 1027, den 23 Juny, in 't Klooster *Val del Castro*, en is in 't jaar 1593 door Clemens VIII. in 't getal der Heiligen gestelt.

Monialis Camaldulensis.

Der

KATHUYSER NONNEN.

MEn vind in Vrankrijk, Duytsland en Nederland, veel Kloosters van deze Order. Zy dragen de swarte wiel, de rok, de *Patience* en *Scapulier* wit, 't is de alderstrengste Order, dragen een haire kleed, en eeten noyt vleesch, oeffenen 't zwygen bezonder, en zijn zoo strikt opgesloten, dat hetzelf aan haar bloedvrienden niet toegelaten word haar te zien. Zy is door den H. Bruno, een Keulenaar, ontrent het jaar 1080. gesticht. Paus Alexander III. heeft haar regels te zamen gestelt, en zijn bevestigt in 't jaar 1174. en 1391. ; zy zijn ook door Bonifacius IX. schat-vry verklaard, en met groote voorrechten begiftigt. De H. Beatrix, uyt Vrankrijk gesproten, die geleeft heeft ontrent het jaar 1309. is tegenwoordig de *Patrones* dezer Nonnen.

Carthusianæ.

Der

CISTERCIENSER NONNEN:

DEN H. Bernardus, die geweest is de eerste Abt van *Clareval*, was in 't Klooster te *Cisteaux* gegaan, van der Benedictinen Order, en gesticht door d'eerwaardige Robert, Abt van *Molefino*; had eerst al zijn broeders, en daar na zijn vader mede, nevens veel andere godvruchtige perzonen, tot den geestelijken staat gebracht, als wanneer 't gebeurde dat zijn zuster *Humbelisa* 't Klooster kwam bezoeken, willende haar broeder spreken, maar zy stond wel verzet, als ze verstond dat haar niemand te woord wilde staan, doch na lang aanhouden, sprak zy hem eyndelijk; die aan haar de manier en oeffening van haarlieden leven vertelde, 't welk haar zoodanig raakte, dat zy voortaan, de tijd te voren in wereldze ydelheden versleten, in godvruchtige gedachten overbracht, 't geen zoo veel te weeg bracht, dat zy na twee jaren, verlos van haar man verwerf, en ging in 't Klooster der Dochters *Belletjes*, alwaar zy onder 't bestier van den H. Bernardus 't begin gaf aan dees Order, ontrent het jaar 1118. Zy gaan gantsch in 't wit gekleet, uytgenomen de wiel en de *Scapulier*, die zy swart dragen.

Monialis Cisterciensis.

Der
RIDDERLYKE KRYGS-ORDER
 Van
 Calatrava en Alcantara.

DE Ridderlyke kriegs-Order van Calatrava kent tot haren Stichter Gomeſius Ferdinandus Koning van Caſtilien. 't Aanvang-jaar is 1158, doch de beveſtiging van Paus Adrianus valt in 't jaar 1395; voerd ten Ridder-teken een rood Kruys, aan welkers hoeken vier lelyen zijn, nevens twee voetyzers, of banden, van haar *travas* geheeten. Haar hoog-meeſter is de Koning van Spanjen zelf; en d'Order van Alcantara in 't Koninkrijk Leon, welker Ridders, gelijk ook die van Calatrava, eenmaal in den huwelijken ſtaat mogen treden, is begonnen 1176. 't Wapen is een groen Kruys, met een groene Pereboom daar in; den Koning is van deze Ridders inſgelyks Groot-meeſter, hebbende 't zelve Ferdinandus en Iſabella van Paus Innocentius VIII, (nademaal zy niet gaarn zagen dat ymant anders zoo groot een gezag zoude voeren) voor hun en hunne nakomelingen, ten eeuwigen dage verkregen. maar de Nonnen van dees Ridderlyke Vrouwe-Order zijn haar inſtelling verſchuldigt aan Eleonora Gonzales, in 't jaar 1219, onder de regel der Ciſterciensers; dragen de Schapulier, als mede de rok wit, met het Ridder-teken van Calatrava op de borſt, en een Ridderlyk hoofddekzel, onder de ſwarre wiel, hebbende daar toe brieven van Paus Benedictus verkregen.

XLIX:

Monialis ordinis Equestris de
 Calatrava & Alcantara.

Der

NONNEN

Van den

H. GREGORIUS.

IN 't jaar 594 heeft Paus Gregorius de Groote in Sicilien verscheide Kloosters geboud, waar onder mede van Vrouwen zijn geweest, over welke hy zijn Moeye, de H. Tharilla heeft gestelt, en met overvloedige inkomsten uyt zijn eygen goederen voorzien; gaan gekleed gantsch in 't wit, en behorende onder den regel van den H. Benedictus. Zy leefden volgens des Paus instellingen zeer streng en ingetogen.

Monialis S^u. Gregorii.

Der

NONNEN

Van den

H. AMBROSIUS.

DEes Order is mede een tak van de Benedicti-
nen, en zy worden in 't Milanees genaamd
Dochters van den H. Ambrosius. Men zegd datze
ingesteld zijn lang voor dat den H. Benedictus het
Klooster op den Berg Kassyn inwilde, en de Kloos-
ter-tucht herstelde; maar 't is zeker datze nader-
hand onder zijn regels en instellinge geschikt zijn,
en nu eygentlijk onder de Cisterciensen behoren.
Zy dragen de swarte wiel op 't hoofd, en de rest
van haar klederen zijn wit, alhoewel den H. Am-
brosius graauwe klederen ingestelt heeft; en 't is
ook wel te gelooven darze t'zijner tijd graauw ge-
kleed zijn geweest; Hy zelve maakt gewag van
Mauritaanze Meysjes door hem zelfs gewield, on-
der de H. Marcellina, in 't jaar 360.

Momialis Stⁱ Ambrosii.

Der
NONNEN

Van den

H. COLUMBANUS.

NA dat den H. Columbanus, een Yer van geboorte, in Vrankrijk veel weder-waardigheden geleden had, wiert daar na van de Koningen Guntran en Childebert beter onthaald, die hem verlof en macht gaven om Kloosters op te rechten, gelijk hy ook vervolgens het zeer vermaarde Klooster van Luxeu, in 't gebergte van Vosge, stichtede, waar door zijn naam in Vrankrijk zco vermaard wierd, dat zeer veel aanzienlijke lieden tot hem kwamen, en daar door zijn vergaderingen in korten tijd zeer aangroeyde. Het Concilie te Mascon, gehouden in 't jaar 627, verdedigde zijn leere en regels tegen den Monik Agrestinus, die dezelve wilde wraken, 't geen hem aanstonts in zeer groote achting bracht, en zijn Order door gantsch Vrankrijk en Italien deed verspreyden. De Nonnen door hem ingestelt, hebben haar begin gekregen door de zuster van den Bisschop Faron, Faro, of Burgundo Fare genoemd, die 't Klooster te Faremonstier stichte, ontrent het jaar 615, zy waren in 't wit gekleed, en den regel van den H. Benedictus onderhoorig.

Monialis S^{ti} Columbani.

Der

NONNEN OBSERVANTEN

Van de

Biffchoppelijke Regels.

DEN H. Eloy, Biffchop van Noyon, veranderde in het jaar 630 zijn huys binnen Parijs in een *Convent*, 't geen hy zoo rijkelyk met inkomsten voorzag, dat 'er drie honderd dochters konden onderhouden worden, verkrygende daar-en-boven van Koning Dagobert een stuk moeraffig en fchier onnut land, daar nevens aangelegen, om de woning wat ruymere te timmeren, maar van voornemen veranderende, boude een Vrouwe Klooster, waar in hy de H. Aurea, wonende toenmaals te Parijs, als Abdiffel infelde. Zy was een Syrifche dochter van geboorte, hebbende tot vader eenen Morinus, en tot moeder Quiria. Zy door een godlyk ingeven in Vrankryk gekomen, en na een tyd lang zeer heiliglyk geleefd te hebben, fturf, en wierd in de Kerk van S. Paulus ('t geen als doen niet meer als een kleyn Kapelletje was, en door den H. Eloy buyten de Stad getimmert, om tot een begraaf-plaats voor haar en haer dochters te dienen) begraven. Naderhand is haar lichaam in een zilvere kaffe gelegd, en overgebracht in de Kerk van den H. Eloy, dicht by het Paleys. Men ziet het noch tegenwoordig op den Autaar staan. Deze Nonnen dragen de wiel en de rok fwart, met een witte mantel daar over.

Monialis Observans Regulas Episcoporum.

Der

FEULJANTINEN.

DEze zijn kort na de Moniken van deze Order, ingestelt door Jan de la Barriere, begonnen, op de zelve wijs van leven, regels en bevestiging. Tot Touloufe was 't eerste Klooster der Feuljantiner Nonnen, gesticht door d'eerwaardige Vrouwe Margareta de Polastron, in 't jaar 1588. Zy zijn van een byzonder streng leven, want eeten noyt vleesch, visch, eyeren, noch drinken geen wijn, ten zy in de uysterste noodzaaklijkheyd. Zy zijn gantsch in zeer slecht wit laken gekleed, met de swarte wiel.

Foliantina

Der

JERUSALEMSE NONNEN

Van den

H. HILARION.

TEN zelven tijde als den H. Antonius in Egypten de Moniken tot klooster-regels bracht, leefde zijn leerling en tijdgenoot, den H. Hilarion, te Jerusaleem, vervullende 't Heylige Land insgelijks met goede inzettingen en kloosters. Op zyn voorbeeld en regels stichte de H. Maria, die Abdissa van vyf-en-vyftig geestelijke dochters was, mede vergaderingen van Nonnen onrent het jaar 325, welke men afgebeeld vind op 't hoofd hebbende de swarte maagdelijke wiel, met een witte in een gerolde linne band omvat, een kort graau manteltje, en de lijfrok van de zelfde kleur.

Monialis Hierosolymitana S^{ti} Hilarionis.

Der
LEEKZUSTERS
 Van
Torre di Speculo
 Der
 Vergadering van den Olyfberg.

DE H. Francisca de Pontianis, dochter van Paulus de Brixis, en huysvrouwe van Laurentius de Pontianis, heeft het begin aan deze Order gegeven ontrent het jaar 1435. Zy was met haar man veertig jaren getrouwd geweest, en haar laatste tijd in volkomen huwelijks onthouding doorgebracht hebbende, begon zy (als Paus Martinus V. leefde) haar insetting, gebruykende tot hulp de Vaders Olivetanen, die de Kerk van de H. Maria Nova op *Campo Vaccino* hebben; men zegt dat zy tothet oprechten door een gezicht aangewakkerd wierd, in't welke haar de Apostelen Petrus (die haar plechtelijk de wiel omhing) en Paulus, met de H. Maria Magdalena, en den H. Benedictus verschenen, en haar de regels voorzeide, die zy zelf naderhand in 't geschrift stelde. Nade dood van haar man ging zy in 't Klooster, 't geen zy geboud had, over, staande dicht by 't *Capitolium* te Romen, 't welk *Torre di Speculo* genaamd wierd, alwaar zy op den 19 Maart 1440, sturf. Veele wonderwerken verteld men in haar leven, en na haar dood geschied te zijn. Paus Paulus V. heeft haar in 't getal der Heiligen gestelt. De Weduwen en Dochters van haar Order zijn gantschin 't swart gekleed.

Laica Turris Speculorum, montis Oliveti.

Der

PREMONSTRATENSER

NONNEN

Ontrent het jaar 1120 gaf den H. Norbertus 't begin aan de Order van *Premonstret*; die deze naam wegens een kleyn plaatsje, genaamt *Premonstrans*, toegekomen is; alwaar den H. Norbertus, daar toe verlof hebbende van den Aartsbisschop van Lions, zich vertrok; om boete en berouw te oeffenen. Men verzekerd dat een van zijn toehoorders, de zalige Ricuvera, een Franse dochter van geboorte, de Nonnen van dees Order, ontrent het jaar 1121, ingesteld heeft. Zy dragen witte wolle klederen; en de swarte wiel. Paus Calixtus II. heeftze in 't jaar 1141 bevestigd; daar na zijnze door zijn navolger Honorius II. onder de regel van den H. Augustinus geschikt. Dees Order is in Vrankrijk, Spanjen en Nederland, alwaar men meer dan vijftig Kloosters vind, uytgebreid. De zeer vermaarde Abdye van Koninksveld (zijnde een van de zes zoo genaamde Abdyen van Holland) is mede van de Premonstratenser Order geweest, zijnde een Aduyk Gesticht; gelegen buyten Delf, aan de ryweg op Rotterdam, door Richardis van Delf, dochter van Willem I. en Florens IV. Graven van Holland, gebout, en door die van Delf, in 't jaar 1572, verbrand, uyt vrees dat de Spanjaarden haar daar mochten versterken tot belediging der Stad.

G

LVI

Monialis Præmonstratensi.

Der

NONNEN

Des eersten Regel van den
H. DOMINICUS.

ALs den H. Dominicus in Languedocq tegens d'Albigensen leerde en predikte, omtrent het jaar 1206. stelde hy dit slag van Nonnen in, onder den regel van den H. Augustinus; hy verbond haar tot gehoorzaamheid, zuiverheid en derving van eygen goed; dragen de swarte wiel, en zyn geheel in 't wit gekleed, deze noemt men van den eersten regel of 't school van den H. Dominicus. De regels zyn door Paus Honorius III. bevestigd, en hy zelf door Gregorius IX. in het jaar 1235. onder de Heyligen geplaatst. Deze Nonnen zyn schier de gantsche Kristen wereld door verspreid, en bezitten tegenwoordig veel rijke en kostelijke Kloosters.

Monialis primi ordinis S^{ti} Dominici.

Der

NONNEN

Des tweeden regel van den
H. DOMINICUS.

Terwijl den H. Dominicus tot Romen was had Paus Honorius III. voor hem genomen al de Nonnen, die in kleyne afgezonderde vergaderingen, zoo hier als daar door de Stad woonden, onder eenen regel te brengen, en niemand bekwaamer als den H. Dominicus tot dit werk achtende, leyde hy die last op hem; die aan 's Paus bevelen gehoorzamende, de hervorming en schikking uitvoerde in 't jaar 1218, haar doende plaats grijpen in de kerk van de H. Sabina, alwaar zy tegenwoordig door de goedheid der Pauzen noch in 't bezit zijn, dragende de klederen van zijn Order, van onderen wit, met een swarte mantel daar over. De eerste van deze Nonnen is geweest een Rooms dochtertje van seventien jaren, genaamt Cæcilia. Deze instelling is mede als de voorgaande van de zelve Paus bevestigd.

Monialis secundi ordinis S^ti Domini.

Der
OPGESLOTE NONNEN

Des derde regel van den
H. DOMINICUS.

DE H. Catharina van Senen heeft in 't jaar 1368, deze Order veel strengheid bygezet, haar doende in groote stilswijgendheid, zuyverheid, gehoorzaamheid, en opgesloten leven, want als zy eens in 't Klooster gaan, mogen zy daar nimmer uyt komen; zy zijn als de voorgaande in 't wit gekleed, en hebben in Italiën veel kostelyke Kloosters. Men vindze ook te Neurenburg, Augsbürg, en in Nederland op verscheide plaatsen,

Monialis Clausa tertii Ordinis
S^{ti}. Dominici.

Der

NONNEN

Vanden derde regel der boetvaardigheid
van den

H. DOMINICUS.

ALS byna het gantsche Graaffchap van Touloufe, en het onder-Alpise Vrankrijk, door de léering der Albigenfen besmet was, heeft den H. Dominicus uyt dat getal meer als honderd duyzend door zijn predicatie tot haer plicht gebracht en bekeerd; de rest hardnekkig blijvende, wierd'er andere middelen verzoeycht; hy stelde dan een Ridderlijke Order in, die 't werk voort met het swaard zouden afdoen, haar onder regels schicken de die 't gemene leven overtrefte, maar echter niet neffens de verbonde geestelijke te stellen waren, en wierden genaamd broeders en zusters der Krijgsorder van den H. Dominicus. Doen nu de Albigenfen al uytgeroeit waren, bleven zy echter altijd in die manier van leven volharden, en als de vrouwen kwamen te sterven, bleven de mans ongehwt, en vertrokken zich in kloosters, en namen 't kleed der Preekheeren aan, zoo deden ook de vrouwen als zy na haar mans leefden; en gingen in 't wit als de andere Nonnen, met een linne lobbe of kraag om den hals, en een mantel, half wit halfswart, haar vorige wereldze en tegenwoordige geestelijke itaat verbeeldende, en alhoewel naderhand veel ongetroude tot deze Order kwamen, zoo hebben zy echter de zelve dracht gehouden; haar regels zijn door Innocentius VI. in 't jaar 1360. voorgoed gekeurd.

LX.

Penitens tertii Ordinis S^{ti}. Dominici

Der

BARMHERTIGE NONNEN

Tot verlossing der Gevangenen.

EEnigen tijd na dat de Order der Barmhertigheid tot het verlossen der Gevangenen uyt de Turkze slaverny, was ingesteld tot Barclone, door Jakob, Koning van Arragon, en in 't jaar 1230. van Paus Gregorius IX. onder den Regel van den H. Augustinus, bevestigd, heeft de zalige Maria Socors mede een Nonnen-Order tot die zelve inzicht opgerecht. Zy is gestorven tot Barclone, in 't jaar 1288, en ligt daar ook begraven. De Nonnen van dees Order zijn gewield en gantsch in 't wit gekleed, met het wapen des Konings van Arragon op de borst.

Monialis mercedis Captivorum

Der
NONNEN SERVITEN
 Of
 Dienareffen der H. Maagd Maria.

ONtrent honderd jaar na dat feven Florentyner Kooplieden 't begin gegeven hadden aan de Broeders Serviten, heeft de zalige Juliana de Falconeriis d'Order der Dochters dienareffen van de H. Maagd Maria, te Florencen opgerecht, die op de zelve wijs byna leven en in 't swart gekleed gaan als de Broeders; zy stierf op den 14 Juny 1341. Haar regelszyn door Leo X. en Paulus V. bevestigd. Men vind in Italiën ver oyer de vyftig kloosters van deze Nonnen, alsmede tot Keulen. Dionisius Buffot, algemeene bestierder van deze Order, heeft; op datze te recht ware Dochters, dienareffen van de H. Maagd zouden wezen, in 't jaar 1641. haar tot de opgesloten strengheid, en de plechtelykheid van de swarte wiel gebracht.

Monialis Servita.

Der
N O N N E N
 Van den
H. AUGUSTINUS.

MEn verzekerd dat den H. Augustinus de geestelijke Orders hervormende, mede de vrouwen en dochters lessen voorschreef, en kloosterwoninge stichte, op 't verzoek van zijn zuster de H. Perpetua, die gehouden word voor de moeder en grondlegster van alle Nonnen, en Orders, die onder den regel van haar broeder zijn, alhoewel 'er tegenwoordig geen zusterschap meer gevonden word, die regelrecht zoude kunnen rekenen van haar instelling af te dalen, maar al te zamen van andere hervormingen haar begin en naam te hebben, als by de volgende zal blijken. De H. Perpetua leefde ontrent het jaar 390, wanneer zy haar instellinge begon, en men vind haar afgebeeld in een swarte onder en witte linne overrok, met een witte huyk van 't hoofd tot de voeten toe afhanginge, die vol roo kruysjes gestikt is.

Sta Perpetua Soror S^{ti} Augustini.

Der
HEREDITINNEN
 Van den
H. AUGUSTINUS.

DOor veel hervormingen, fcheydingen en byzondere manieren van leven, de geestelijken van den H. Augustinus, in een menigte van den anderen afgezonderde Broeder en Zusterfchappen gedeeld zijnde, heeft Paus Alexander IV. die al te zamen weer tot een hervormde Order en vergadering gebracht, in 't jaar 1256, doende de Vrouwen noemen Hereditinnen van den H. Augustinus, en eenderley flag van klederen dragen, te weten van onderen wit, en swarte daar over heen, die door een leere riem met een yvore gesp gegord werden. Veel volgende Pauzen hebben haar in deze staat bevestigd, en zy zyn tegenwoordig ook de gantsche Kriften wereld door, en hebben op veel plaatzen overschone Kloosters, met ryke inkomsten voorzien.

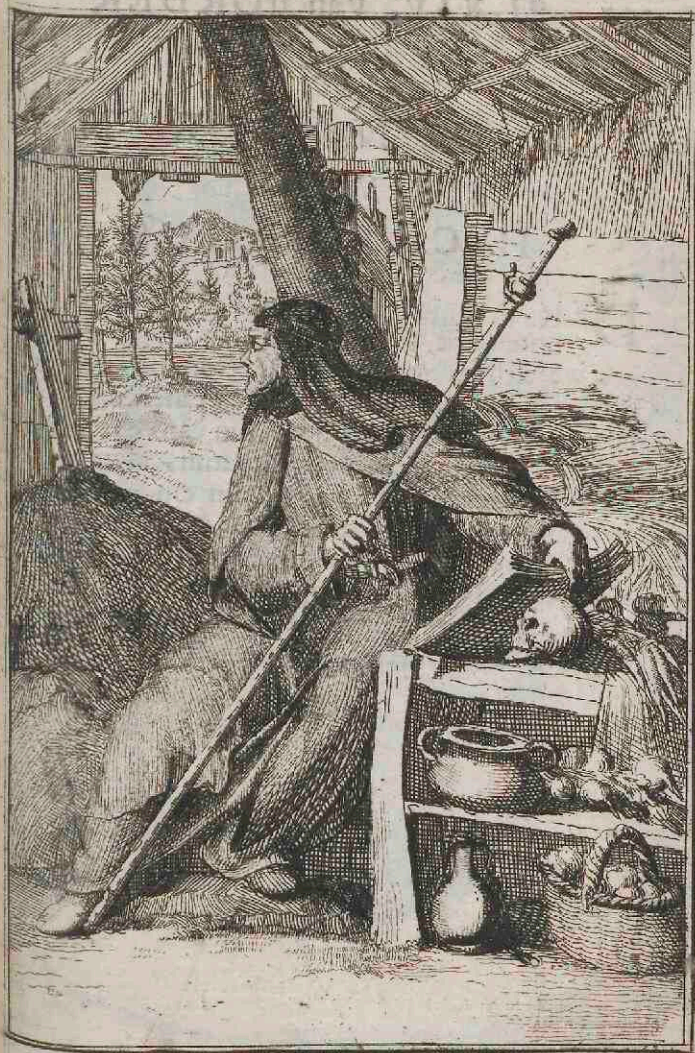
Augustiniana.

Der
HEREDITINEN

Vanden H. HIERONYMUS.

DE H. Paula, geboren tot Romen, en zo mede zegt van Vaders kant uyt Agamemnon, en van moeders zijde uyt de Scipioos en Gracchen gesproten, was getrouwd met Toxocius, die zijn afkomst van Aeneas, en't doorluchtig bloed van Julius Caesar rekende, brachten overvloedige middelen te samen, en kregen verscheide kinderen; maar zy de Roomse pracht versmadende, trok na Palestina, om de heilige Plaatzten te bezoeken, stichte een Klooster in Bethlehem, 't geen den H. Hieronymus langen tijd bestierde; boude mede in de woestijne van Egypten veel Kloosters, op't voorbeeld van de H. Antonius, Hilarion, en Macarius, welke Geestelyke zy altemaal, na de onderwijzing van den H. Hieronymus, deed leven. Door al dit Klooster-timmeren, en't overvloedig uytdeelen van aalmoessen, schooten haar middelen te kort, zoo dat zy aan haar dochter, de H. Eustochia, veel schulden naliet. Zy sturf in 't jaar 404. in 't Klooster te Bethlehem. Den H. Hieronymus heeft, haar gedachtenis ter eeren, noch eenige latijnsche Versen gemaakt; en in de steen op haar graf doen uythouwen. Alhoewel zy geen regels in geschrift nagelaten heeft, en haar navolgers yderna haar eygen zinnelykheid leefde; en den weg der volmaaktheid zochten; zo zijn die geen, zo Mannen als Vrouwen, die haar voor Stichtster erkennen, door Paus Gregorius XI. onder den regel van den H. Augustinus, in 't jaar 1374. bevestigd, haar noemende Heremiten en Hereditinnen, van den H. Hieronymus. Zy droegen een grauwe rok met een leere riem omgord, en een mantel van de zelve kleur, met de swarte wiel.

LXV.

Eremitissa S^ti Hieronymi.

Der

NONNEN

Van den

H. CASSIANUS.

DEze Order is ingestelt door den H. Cassianus, geboren tot Alexandrien, in Ægypten, die zyn wereltlyke goederen verliet om de eeuwigdurende te vinden. Hy toog dan na Palestina, om de heilige Plaerzen te bezoeken, en van daar na Marseille, tot aan 't Stedeken Autun, alwaar deze Nonnen haer begin, en hy zijn einde gevonden hebben ontrent het jaar 400. De Abdissen gaan gekleet in witte Wol, met een linne *Subtil* daar over, en de swarte Wiel op 't hoofte. Zy zijn naderhand, volgens Pauselyke schikking, onder den regel van den H. Augustinus bevestigd.

Abbatissa St. Cassiani.

Der

NONNEN

Volgens de Regulen van den

H. ISIDORUS.

DE H. Florentina, van Gotze afkomst, in Spanjen geboren, was de zuster van den H. Leander en den H. Isidorus, Bisschoppen van Sicilien. Zy sichte een Order voor Vrouwen, ontrent het jaar 598, volgens de regels die haar broeder den H. Isidorus, in zijn twee boeken van de Maagdelyken staat, haar voorgeschreven had. Zy gingen in 't lecus-graau gekleed.

Monialis Stⁱ Isidori.

DE H. Brigitta (wiens vader Briger, en moeder Sigride genaamt waren) is geweest een Sweedse Vorstin, van groote godvruchtigheid en heiligheid, troude, door't toedoen van haar ouders, met den deugdelijken en rijken Vorst Ulse van Nericien, by wien zy verscheide kinderen won; ging met hem ter bedevaard na St. Jakob in Gallicien; weder t'huys komende, scheiden zy met wederzijtze bewilliging van malkanderen, en gingen yder in een byzonder klooster; na haar mans dood trok zy met haar dochter na Romem, en van daar door Napels en Sicilien na Jerusalem, om de H. Plaatzten te bezoeken; op welke reyze zy de boeken van haar openbaringe en wondere verborgentheden schreef, en stierf wecrom reyfende na Romem op den 18 July 1373. na haar dood is haar lyk weder na Z. weden gevoert, en in 't klooster des Saligmakerste Watzstein, alwaar zy Non geweest had, begraven. Bonifacius IX. heeftze onder't getal der Heiligen gestelt. Zy heeft veel kloosters geboud, en d'Order die haar naam voerd, zo mans als vrouwen, ontrent 't jaar 1344. als zy uyt haar land trok, gesticht, waar van de bevestiging door Urbanus V. op't aanhouden van haar dochter in 't jaar 1360. verzorgt is; deze geestelyke mans en vrouwen wonen by malkander in een klooster, doch byzonderlijk afgeschoten; en voeren d' Abdissen 't gebied zo wel over de Moniken als over de Nonnen, die in 't asgrau gekleed gaan met de swarte wiel, en om 't hoofd een band die kruys-gewijs over 't hoofd weder heen gaat, aan welkers kruys-hoeken vier rode stippen of knoppen, met een vyfde midden op, zyn. Men plag eertijds in Sweden, en voorts door de meeste Noordze Landen, als mede in Engeland (alwaarze in 't jaar 1414. gekomen zyn) veel kloosters van deze instelling te vinden; maar zyn nu meest, of wel alle, door't veranderen van de Godsdienst, aldaar vernietigd; doch men vindze noch in Duytsland, Frankrijk, Nederland, en elders.

Brigittina.

Der

A B D I S S E N

Van Abraldis-Fonteyn

In

V R A N K R Y K.

DE eerste Abdiffe van deze Order is geweest een Franse Dochter, genaamt Petronelle de Chemillé, in 't jaar 1100. Zy gingen gekleed in 't swart laken, met de witte wiel.

Abbatissa fontis Ebraldi.

Der
HERVORMDE ABDISSEN
Van
EBRALDS FONTEIN.

EEnige Schryvers stellen dat, als de H. Brigitta door Vrankrijk na Romen reysde, zy d'Order van *Font Ewald*, of Ebralds Fontein, in 't jaar 1343. stichte, 't geen niet wel mogelijk is, nademaal die over de twee honderd jaren ouder is; maar 't is meer gelooffelijk datze een verbetering ondernomen heeft, gelyk men uyt de kleding der Nonnen, door d'eerwaardige moeder Maria van Bretagne, (mede Abdisse) in 't jaar 1464 hervormd, kan afmeten, die met een aschgrauwe mantel en swarte rok gekleed gaan, zijnde 't zelve kleed van de voorgaande, en d'aschgrauwe mantel van de H. Brigitta's Order.

Abbatiffa Reformata fontis Ebraldi

Der
NONNEN

Der
H. Maagd Maria van den Berg
Karmel.

DE Karmeliten houden voor instelder van haar afgezonderd leven, den Propheet *Elias*, en roemen dat het eerste Klooster van haar ter eeren en in den naam der Maagd Maria, op den berg Karmel geboud is. 't Is nochtans zeker dat de H. Abdiffe Sara, de stichtster is geweest der Nonnen van de H. Maagd Maria van den berg Karmel, in 't jaar 432. op de zelve instelling en regel als de Broeders Carmeliten van die tijd. Men zegd dat zy dit slag van Nonnen uyt Palestina in Engeland overgebracht heeft. Men vinddeze (die met een grauwe rok en witte mantel gekleed gaan) tegenwoordig in Europa niet, maar noch heel weynige in Syrien, ontrent den berg Karmel, daar ze echter haar cellerjes, door de moeyelijkheid die haar de Turken dagelijks aandoen, moeten verlaten.

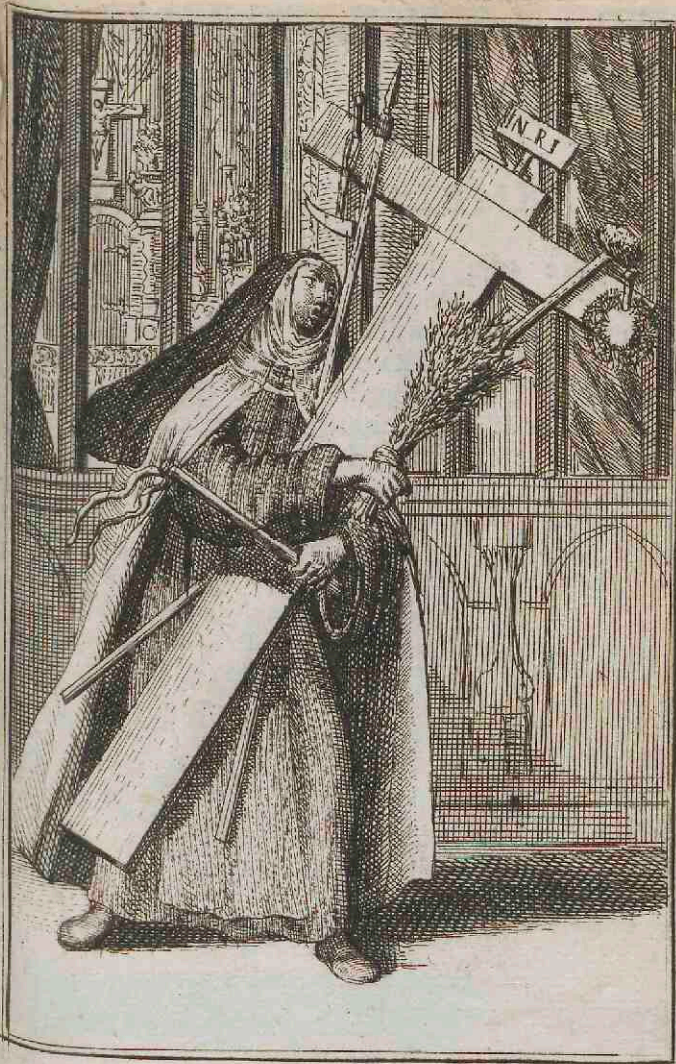

Carmelitana Antiqua

Der

KARMELITER NONNEN.

DE Karmeliter Nonnen die men in Europa vind, zyn byna als de voorgaande gekleed, met een witte mantel en een graauwe rok. Zy zijn ontrent het jaar 1238. als de Kristen Prin-
 cen door de Turken weder uyt Palestina gedre-
 ven wierden, in Europa overgekomen, om de
 vervolging te ontgaan, en hebben haar (onder de
 bevestiging van Honorius III.) op verscheide plaat-
 zen nedergeslagen. Men vindze in Italiën; Vrank-
 rijk, Spanjen, en gantsch Duytsland door. Tot
 Keulen is 't Klooster, genaamt de berg van Maria,
 in 't jaar 1304. geboud, door Christiaan Toffe-
 lers en zijn huysvrouw Beatrix, die daar dochters
 van de Karmelite Order van den derden regel in-
 stelde, welke boven haar regels, in 't jaar 1455.
 opgesloten wierden; en zijn verders in 't jaar
 1565. gantschelijk in d'Order van de H. Maria
 van den berg Karmel, met algemeen toestemmen
 overgegaan.

Carmelitana .

Der

FRANSSE
KARMELITER NONNEN.

DEze zijn haar instelling verschuldigd aan Francisca van Amboise, Hertoginne van Bretagne; die ontrent het jaar 1461. deze Nonnen in Vrankrijk aangekweekt, met bekwame Kloosterwoninge, en inkomsten voorzien heeft. Men vind haar afgebeeld met de *Pacience* en rok, beyde graau, de swarte wiel, en als een Hertoginne met een Bontemantel over haar klederen.

Carmelitana Gallica.

Der
ONTSCHOEYDE
KARMELITER NONNEN.

DE H. Theresia de Jesu, geboren in Spanjen, op den 28 Maart 1515, heeft het begin gegeven aan d'Order der Ontschoejde Karmeliten, zoo Mans als Vrouwen, als wanneer Paus Leo X, Ferdinand en Johanna, ouders van Keyzer Karel de V, en Maximiliaan desselfs Grootvader, leefden. Zy haar jonge jaren in alle deftige deugden doorgebracht hebbende, trad op haar twintigste in een Karmeliter Klooster te Avila, haar geboorte Stad, tegen de wil en 't goedvinden van haar Ouders. Eenigen tyd hier na stichte zy binnen dezelve Stad het Klooster van den H. Joseph, alwaar zy de oude luyfter en klooster-tucht deed herleven; hervormde de regels, en schreef haar een byzondere strenge manier van leven voor; deed de geestelijke haars instelling van beyde Sexen blootsvoets gaan, onder 't verlos en goedvinden des Paus. Zy bleef alhier vyf jaren, en stichte voorts op veel meer andere plaatzen klooster-woninge, doenmaal met zeer zobere renten voorzien; Paus Gregorius XIII. was 't die haar regels en instelling in 't jaar 1582. bevestigde, in welk jaar zy sturf. Paus Paulus V. deed in 't jaar 1614. met groote plechtelykheyd haar heiligmaking-dag op den 24 April, zoo wel tot Romem, als de gantsche Kriстен wereld door, vieren, en zy is door Gregorius de VIII. in 't jaar 1622. gecanoniseerd. De klederen die de Nonnen van deze Order dragen, zyn gelyk met de voorgaande, te weten een grauwe rok en Scapulier, een witte mantel, en deswarte wiel op 't hoeft. **LXXIII.**

Sta. Theresia Carmelitarum Discalceatarum
 Fundatrix.

Der
 ONTSCHOEYDE
 KARMELITER
 NONNEN
 in Vrankrijk.

d'ORDER van de H. Theresia had in Spanjen en Portugael, als mede in Italien, zeer grooten voortgang, en wierden van alle regeringen begunstigd, zoo dat haar Kloosters in getal en inkomsten byzonder aangroeyde, als wanneer twee dochters, de eerwaardige moeder Anna de Jesu, een Spaansche, en zuster Maria del'Incarnation, een Fransse van geboorte, de zelve in Vrankrijk overgebracht en opgerecht hebben, in 't jaar 1604 en zijn die geen die men in de Nederlanden vindt, mede uyt deze instelling gesproten, en de Keulze, hebben van die uyt 's Hertogenbosch gejaagt wierden, 't begin genomen. Zy zyn byna als d'aaloude Karmeliten gekleed, uytgenomen datze blootvoets gaan, en de mantel vry wat korter dragen, voor de rest is de kleur even eens. De moeders dragen de swarte wiel, en de zusters de witte huyven.

Discalceatarum mater & soror Carmelitarum.

Der
JONKVROUWENVan
't Collegie van Sarragoffe
in Spanjen.

MEn vind dat deze Jonkvrouwen, volgens
Pausselijke besluyten, niet mogen gewield
worden, voor dat zy den ouderdom van veertig
jaren bereykt hebben. De eerwaardige moeder de
Villa Simplis heeft het begin aan de dochters van
dit Collegie gegeven, in 't jaar 1531. Zy zyn
gantsch in 't graauw gekleed.

Virgo Collegii Cæsar Augustæ.

Der

NONNEN

Van

d'Ontfangenis der H. Maagd
M A R I A.

IN 't jaar 1484. is deze Order in Portugaal door de H. Beatrix de Silva ingesteld. Zy gaan gantsch in 't blaau gekleed, hebbende op haar *Scapulier* een beeld van Maria, met het kindje Jesus op den arm, 't welk mer een speer een draak onder de voeten van Maria dood.

Monialis Conceptionis B Mariæ Virginis

DE Stichtster van deze Order is de H. Clara, geboren tot Assisien, in Umbrien, een landstreek van Italien, tot haar jaren van kennis gekomen zynde, wierd zy door een uytnemende begeerte ontstoken haar geheel aan God op te offeren; zy neemt dan haar toevlucht tot den H. Franciscus, aan wie zy haar meyning openbaard, die haar raad's nachts van haar ouders te vluchten, en 't geestelijk kleed zijns orders te ontfangen, gelyk geschiede in de Kerk van de H. Maria de Portiuncula, gelegen een vierdedeel uurs van Assisien; dat beschikt zijnde, geleyde hy haar in de Stad, en bracht haar in 't Klooster van de H. Paulus, by de Benedictinen, tot 'er tijd toe dat hy haar van een *Convent* voorzien zoude hebben, buyten de Stad ver van het gewoel afgescheyden, in 't jaar 1210, als wanneer zy een groote menigte Jonkvrouwen by haar kreeg, begerig om onder haar opzicht den weg der zaligheid te vinden; zy leyde een leven van ongemeene heyligheid, armoede, tucht en strengheid, zoo zeer, dat Paus Innocentius IV. 't zelve voor de vrouwelijke sex ondragelijk achte, en haar van die belofte ontsloeg, maar zy volharde echter in haar opzet, en de manier van leven haar door den H. Franciscus voorgeschreven, en van Paus Gregorius IX. bevestigd. Op haar sterfdag, die op den 11 Augustus 1263. viel, heeft Innocentius IV. zelf haar noch de laatste zegening gegeven. na dat zy haar Klooster den tijd van vier-en twintig jaren bestierd had; zy wierd door de voornaamste der Stad, in de Kerk van den H. Gregorius, begraven. Twee jaren na haar dood wierd zy van Alexander IV. in 't eerste jaar van zijn Pauslyk bestier, onder 't getal der Heiligen gesteld, en zijn haar regels door Honorius III. bevestigd, die de zelve met zyn eigen hand geschreven heeft. Deze Order vind men gantsch Kristennijk door, in een ongelooftelijke menigte van Kloosters; behalven haar ongemene strengheid moetenze noch haar nooddrutt bidden, en gaan met een kemelshaire onderkleed, en een zeer slechte groflake lecus kleurde rok, als mede de *Scapulier* van de zelve kleur, en de swarte wiel; de rok gordenze met de koort van d'Order van den H. Franciscus.

Ordinis S^{tae} Claræ.

Der

K L A R I S S E
L E E K Z U S T E R S.

DEze zijn als dienstmaagden van de voorgaande Nonnen, en moeten buyten 't Klooster de boodschappen en nodige dingen waarnemen; ook 't onderhoud voor 't Klooster bedelen. Zy zyn niet tot Nonnen gewijd, maar dragen by na de zelfde klederen met een mantel daar over heen, uytgenomen de swarte wiel, en men rekentze van den derden regel van den H. Franciscus.

Laica Clarissarum.

Der NONNEN van den derden regel van den
H. FRANCISCUS.

ALs den H. Franciscus door zijn leeringen en predikationen 't rondom leggende land van Assisien verlichte, trok hy zoo grooten menigte boetvaardige luyden, van alderhande slag, tot zich, dat hy genoodzaakt was een regel te ontwerpen die minder als de voorgaande (enkelyk voor Maagden gesticht) waren, dewelke hy noemde van den derden regel, en waar in alderley slag van menschen kwamen, zelfs gehuwde, die met bewilliging van man of vrouw zich tot het Klooster leven begaven; en berouw wilden oeffenen. Deze regel of insetting is door Honorius de III. voor goed gekurd, en in 't jaar 1225 bevestigd; daarna noch van Innocentius IV. als mede van Nicolaas IV. Zy droegen een mantel ontrent zoo lang als de Capucinesse, en die met een stuk stof van andere kleur tot de voeten toe gelengd wierd; anders zyn haar klederen lees graau, gaan barrevoets, met de koord gegord, en dragen de swarte wiel. Men rekend voor stichtster (buyten den H. Franciscus) en Patrones de H. Elizabeth, dochter van Andreas en Geertruyd, Koningin Koningin van Hongaryen, en Weduwe van den Landgrave Hertog van Turinge; zy was zoo zeer tot aalmoessen genegen, datze door veelvoudig geven arm wierd. Zy boude een Klooster ter zyden haar Hof, alwaar zy na haar mans dood, (die met Keyzer Frederik in aantocht na 't Heylige Land, op Sicilien storf) 't kleed en d'Order van den H. Franciscus aannam, en sturf op den 19 November 1231. wordende door Paus Gregorius IX. vier jaren na haar door gecanoniseerd. Men vind veel Kloosters en Gasthuysen, die haar ter eeren geboud, en in haar naam gewijd zyn, als tot Keulen, Antwerpen, &c.

LXXIX.

Monialis tertii Ordinis S^{ti} Francisci.

Der
O P G E S L O T E
N O N N E N
 Van den derde regel van den
H. FRANCISCUS.

NOch vind men een Order van den derden regel van den H. Franciscus, ingesteld in 't jaar 1405. door een Italiaanse Gravinne van Civitella, genaamt Angelina de Termis, die voor altyd opfloten blyven. Zy zijn van een zeer strenge manier van leven, en onderhouden 't stilzwijgen byzonder; gaan gekleed als de andere Franciskaner Nonnen, met een mantel, en 't kleed leeus graau, nevens de swarte wiel.

Monialis tertii Ordinis S^ti Francisci
 Clauſa.

Der
BOETVAARDIGE
NONNEN

Van den derden Regel van den
H. FRANCISCUS.

IN deze Order komen alderley slag van Dochters, zoo wel eerlijke als oneerlijke, Maagden en Weduwen, die over haar vorige leven genegen zyn berouw te oeffenen; de hervorming en 't begin word toegeschreven aan d'eerwaardige moeder Francisca van Besance, die in 't jaar 1627. op den eersten April, tot Parijs sturf. 't Is een zoort van Capucinessen, die haar de bevestigingen van Paus Honorius III. Innocentius IV. en Nicolaas IV. toe-cygenen. Zy gaan met een grauwe rok, Scapulier, en lange mantel tot de voeten toe gekleed, met de swarte wiel op 't hoofd.

Poenitens tertii Ordinis S^{ti} Francisci.

Der
BOETVAARDIGE
NONNEN

Van den derden Regel van den
H. FRANCISCUS
In DUYTSLAND.

IN 't hoogste van Duytsland vind men noch een zeker slag van Nonnen van den H. Franciscus, die haar uyt het Klooster in de bosschagien begeven, om aldaar meerder berouw en strengheid te oeffenen; Zy wonen en leven daar als de aaloude Kluyzenaasters, in een van de Steden verafgelegen hoek, in een kleyn celletje of hutje, en leven meest van kruyden of wortelen. Zy gaan gekleed met een grauwe rok, die met de koord gegord is, en dragen groote houtse klompen aan de blote voeten.

Pœnitens tertii Ordinis S. Francisci, apud
Germanos

Der Hervormde NONNEN van de drie regels
van den H. FRANCISCUS.

DEze Order is mede een tak van de Klarissen, en is door de H. Maagd Coleta, geboren te Corbie in Picardie, ingesteld in 't jaar 1410. in haar jonge tyd nam zy 't kleed en d'order van den H. Franciscus aan, maar na weynig tyd aanmerkende de ingeflopte onachtzaamheden, stelde zich om de drie Orders weer tot haar oude tucht te brengen, zy trok dan na Romem, en vragde van den Paus verlof om de hervorming te mogen beginnen, 'tgeen haar niet alleen vergunt wiert, maar de Paus stelde haar ook als moeder en Abdis, buyten haar weten, van de hervorming by haar te ondernemen, maar zy dit verstaande, week in en kleyn celletje, en omhelsde d'instelling van den derden regel; zy bleef daar vier jaren, gaande alsdoen gekleed met eenhayre kleed, gegord door 3 yzere ketenen, maar na die tijd door een openbaring opgewekt zynde, begon zy aan haar voorgenome werk t'arbejdē, begevende haar na Niceen toe, daar Paus Benedictus was, om de zaken van de Kerk te bechikken; zy maakte aan hem haar voornemen bekend, die haar voorstel voor goed kuerde, en haar zelf tot moeder en Abdisse der hervormde Klarissen wijde, en haar ook zelf met de wiel omhing; maar zy haar opzet beginnende, bejegende zoo veel tegenspoed, en wederwaardigheden, van die geen die onder haar gesteld waren, dat zy dat Klooster verliet; doch vond een zeer godvriende Juffer, die haar met geld en middelen de hand bood, geyende haar noch daar en boven het grootste deel van haar slot, om haar voorgenomen werk te volvoeren; zy kreeg alhier groter aanhang, en wiert haar 't klooster van Bisantine van de Paus geschonken, alwaar de godvruchtige Gravinne Blanche haar mildelijk met alles bystond; haar strenge instelling heeft zich in 't kort door gantsch Duytsland, Vrankrijk, Bourgogne en Savoyen uytgestrekt; zy slapen op 't stroo, gaan bloots voets, en dragen een grauwe rok met de koord gegord, en bestaan meest uyt dochters die van een oneerlyk leven geweest zyn, en nu over haar misdryf boete doen. Zy sturf tot Gent in 't jaar 1417, na over de veertig jaren ge-
arbejd te hebben, alwaar zy ook begraven leyt.

Reformatā trium Ordinum S^ti
Francisci

DE Capucien en Capucinessen rekenen mede haar begin van den H. Franciscus, en schryven haar de voorgaande bevestinge der Pauzen toe; zeggen mede dat den H. Franciscus de zelve klederen, en manier van leven die zy nu houden, ingesteld heeft; 't is echter zeker dat deze niet als een hervorming zyn, waar van die voor de broeders eerst 't begin gekregen heeft door Vader Matthijs Basci, in 't jaar 1525, hebbende daar toe verlof van Paus Clemens VII. en de zusters zijn begonnen door de H. Maria Longa, in 't jaar 1538, wordende daar in nagevolgd van de zalige moeder Passathea Trogia, een Senenier Maagd, die Kloosters voor Capucinessen of zusters van den eersten regel van den H. Franciscus, tot Senen, Piombino, en Parys oprechte; 't verspreyden van deze goede instelling heeft veel Kloosters der boetvaardigen van den derden regel, deze hervorming doen omhelzen, en alhoewel zy eygentlyk niet van den eersten regul waren, worden zy echter Capucinessen geheten, zy verschelen ook niet in klederen, Godsdienst of strenge manier van leven; als dat die van den eersten regel moeten leven van d'aalmoessen die haar aan de deur gegeven worden, en dat zy een *Regulier* onderdanig zyn, 't geen aan de andere (van 's Lands of Stads regeringe) niet toegelaten word; zy zijn door Pauslyke giften van 't gebied der Bisschoppen bevrijd, dan staan eygentlyk onder 't opzicht der vaders Capucijnen, door de algemeyne besluyten van Trenten, is haar geen goed in eigendom te bezitten toegestaan, alhoewel zy veel schoone Kloosters hebben, zo worden die oor *Seculieren* bestierd, bezittende zy niet anders als een boek, kruysje en geesfel, vorders zijn van een overstreng en schier onverdragelyk leven, en gaan gekleed in 't grau, bestaande in een rok die met de koord gegord word, een kort manteltje van zeer slechte stof, zy naven op haar nieuwe klederen altijd een oude lap, om datze met gelapte klederen moeten gekleed gaan, zyn ook bloots voets, zonder *Scapulier*, want zy verzekeren dat den H. Franciscus geen *Scapulier* ingesteld of gedragen heeft; Urbanus VIII. heeft al de gunsten en bevrydinge van voorgaande Pauzen aan haar vergunt, en bekrachtigd, in 't jaar 1629. den 13 Augusti. LXXXIV.

Capuciniffa.

Der
NONNEN RECOLLECTEN,

Volgens de Regels van den
H. FRUCTUOSUS.

't **W**As ontrent het jaar 648, wanneer een Spaanze dochter, genaamt *Benedicta*, een soort van Nonnen stichte, die men nu *Recolletten* noemd, onder 't beleyt van den H. *Fructuosus*, Aardsbisschop van Bracharen, die verscheyde Kloosters voor mannen en vrouwen grondde, en met behoorlijke inkomsten voorzag; hy sturf, en wierd begraven in 't Klooster tusschen *Dinica* en *Bracharen*, 't geen hy zelfs gebouwd had, en tegenwoordig noch 't Klooster van den H. *Fructuosus* genoemd word; zyn lichaam wierd vyf honderd jaar daar na gebracht na *St. Jakob* in *Galiffien*, als *Jakob d'eerste*, Aardsbisschop dezer Kerk was, en wierd geplaatst in een kleyne Kapel, in 't kruys van de kerk daar men den *Epistel* leest, alwaar men zyn gebeente noch zeer gaaf en ongeschonden in een kostelyke kasse bewaard. Deze Order is naderhand door de *Pauzen*, onder den regel van den H. *Franciscus*, geschikt, en gaan geheel in 't graau, de rok door een leere riem gegord, en een kap-mantel als de *Moniken*, alles van zeer grof laken, ook barrevoets, met groote klompen aan,

Recolleta S^t. Fructuosi.

Der

ZAKKEDRAGENDE NONNEN.

Den H. Lodewyk, Koning van Vrankryk, door zyn moeder Blanche aangeport, heeft een Order van geestelyken, zoo mans als vrouwen, opperecht, die in zakken gekleed gingen, en daarom Sakdragende *Saccaria*, en ook (de Nonnen) dochters der boetvaardigheid van Jesus Kristus, genoemd wierden, in 't jaar 1261. maar de mans hebben niet lang geduurd, zijnde by verdrag uyt het Kasteel (tot een Klooster bekwaam gemaakt zynde) gegaan in andere Kloosters, 't welk in 't jaar 1293. geschiede. Dat van de Vrouwen, staande dicht by St. Andries te Parys, heeft mede geen langen duur gehad, want zyn by zyn leven al te niet gegaan. Men verzekerd ook dat tot Londen, in 't jaar 1257, Nonnen van deze zelve Order gevonden wierden; Zy gingen in zakken, of grove hennippe klederen gekleed, en barrevoets.

Saccaria.

Der
URBANISTEN.

Begin dezer Nonnen moet aan de H. Isabella, zuster van den H. Lodewyk, Koning van Frankrijk, toegeschreven worden; zy, als een zeer godvruchtige Vorstin, bracht haar jongetyd in alle deugdelyke oefeningen, en zalige neerstigheden door, leerende 't latyn; om zoo veel te beter de Heilige Schrift en de Oudvaders te kunnen verstaan; zy wierd van Koenraad, Keyzer Frederik Barbarossa's Soon, ten huwelyk verzocht, gelyk ook van anderen, maar te vergeefs. Paus Innocentius I V. schreef zelf (eenig nut voor de Kerk hier in beoogende) aan haar, ten voordeele van Koenraad, maar zy antwoorde dat zy een belofte van zuiverheyd gedaan had, by de welke zy geen wilde blyven, 't welk ook van de Paus voor goed gekeurd wierd; zy verzocht haar broeders bystand, (die van de tocht na 't Heylige Land weckerende) om een Nonne Klooster en Order op te rechten, volgens de regels van den H. Franciscus (tor wien zy een byzondere eerbiedigheid droeg) 't geen hy haar niet alleen toestond, maar alle hulp bewees dieze begeerde, latende eenige de voornaamste en geleedste mannen uyt zyn Order te zamen komen, (te weten Eudus Rigalcius, naderhand Aardsbischop van Roan, Bonaventura, in 't getal der Heyligen gefeeld, Willem van Willenfon, Godefroy de Marfon en Willem d'Archembaut) om regels en inzettinge voor een nieuwe slag van Nonnen, volgens d'instelling van den H. Franciscus te ontwerpen, welke door Alexander I V. bekrachtigd en voor goed gekeurd wierden, haar doende noemen Clarisse Urbanisten; zy wilde dat het Klooster zoude gebout en gewijd worden onder den naam van de Nedrigheid van onse Lieve Vrouwe, wordende 't zelve getimmerd op een plaats genaamt *Long-champs* dicht by 't bosch van Boulonge en St. Cloud, op dat in plaatze van zoo veel doodslagen en roveryen, als daar dagelyks geschiede, 't zelve dienen zoude tot zoo een geestelyk en goed werk. De eerste steen wierd door den H. Lodewyk zelf, de tweede door zyn Gemalinne Margareta, de derde door zyn oudste Zoon, en de vierde uyt nedrigheid door de H. Isabella, geleyt. De geestelyke Dochters wierden op de Feestdag van den H. Johannes den Doper daer ingebracht, en de plaats gewijd in 't jaar 1250. na dat zy alhier negen jaren geleefd had, sturf op den 23 Febr. 5 wierd door Leo X. in 't jaar 1521. in January, onder de heiligen geplaatst. Haar Feestdag word in de zelfde week van haars Broeders Feest gevierd. Deze Nonnetje gaan zeer zelden buyten 't Klooster, en zyn als de Klariissen in 't graau gekleed, uytgenomen datze de *Scapulier* noch de swarte wiel dragen.

LXXXVII.

Urbanista.

NONNEN

Vande tien deugden of genoegdens vande H. Maagd
Maria, anders genaamd
ANNUNTIATEN.

DEze behoren mede onder den regel van den H. Franciscus, maar zyn anders gekleed, bestaande uyt een afchverwige rok, en rode kruys-gewijse *Scapulier*, die door tien knopen (de tien genoegdens van Maria betekenende) met de koord gegord worden, waar by drie mindere koordjes, (verbeeldende de geezel waar mede de Heere Kristus in 't huys van Pilatus gegeezeld is geweest) afhangen; de *Novitiata* of Nieuwelingen dragen de *Scapulier* wit, ter gedachtenis van d'onnozelheid ons Zaligmakers. De H. Johanna, dochter van Koning Lodewyk XI. heeftze in 't jaar 1500. ingesteld; zy had veel moieten eer ze tot haar vorenemen kwam, en heeft eerst na tweemaal verzoeken, by 't Roomze Hof de bevestiging verkregen, 't geen evenwel niet zoude geschied zyn, had den Kardinaal Joannes Baptista Ferrierus niet bekend gemaakt, dat hem in een gezicht den H. Laurentius en den H. Franciscus verschenen waren, belastende dat hy deze instelling zoude doen, of helpen bekrachtigen en goed keuren, gelyk ook Alexander de VI. dezelve in een volle vergadering van Kardinalen, op den 24 February 1501. bevestigde, en naderhand noch door Leo X. op den 25 July 1517. Veel van haar dochters hebben vervolgens op haar naam, en onder 't beschut van de H. Maagd Maria, in Vrankrijk en Nederland veel schoone Kerken, Kloosters en Kapellen getimmerd. Deze Order heeft zyn begin maar uyt vyf Dochters genomen, en hoeft tegenwoordig niet onder de kleinste geteld te worden.

L

LXXXVIII.

Annuntiata.

Der
ANNUNTIATEN,
 Of
NONNEN

Der Hemelsche Boodschap van de
 H. Maagd Maria.

MEn vind te Genua mede Nonnen die men *Religiosa Coelestis Annuntiationis Beatae Mariae* noemd, waar van de stichtster is een Genuese dochter, Maria Baptista Fornari genaamd, op den 15 December 1617. gestorven; zy dragen de roode *Scapulier*, en de swarte wiel, en ter oorzaak datze hemelsche *Annuntiate* genaamd worden; zy zijn met een hemels blauwe rok en mantel gekleed.

Annuntiata altera .

Der
M I N I M E N,
OF ALDERMINSTEN.

TWee Spaanze Zusters Maria en Francisca de Lucena, hebben begin gegeven aan de Nonnen volgens de regels van den H. Franciscus de Paula, die men gemeenlyk *Minima* alderminste noemd, in 't jaar 1495. zy mogen; volgens haar voorgeschreve regels, geen vleesch, boter, eyeren, noch melk eeten, alleenlyk by hooge noodzakelykheid kaas; zy dragen de swarte wiel, witte Nonnen-dock of huyve, een kap met een ronde *Patience*, die van de kap tot half wegen de dyen afhangt, en die zy met een leere riem toegorden, al te zamen donker leesgraau. Hier is nu in het kort by na al wat men van d'Orders der geestelyke Vrouwen en Dochters; haar begin, opkomst, klederen, bevestiging, en wat men voorts aanmerkenswaardig zoude kunnen zeggen.

Minima.

En 't

ONDERSCHEYT

Der

Kleuren in de Klederen.

OM de naaukeurige Liefhebbers te voldoen, zoo is in de handeling en slag van arzeringe, waar mede de beelden opgeschaduwt worden, die manier zoo veel doenlijk is; (by de wapenkundigers gebruykelijk) waargenomen, op dat, die dit nevenstaande printje naziet, daadlijk met een opslag, zonder 't zelve juyft na te lezen, zou kunnen zien van wat kleuren de klederen zijn, als mede om die geen, die dezelve zoude genegen wezen met haar behoorlijke verwen af te zetten, in de moeyelijkheid van 't nalezen te gemoed te komen; zo is dan de wiel door een kruysgewijze over malkander gaande arzering, zwart; de Nonnen-doek of huyve maar enkelijk opgeschaduwt, wit; 't kruys op de *Scapulier*, of *Patience*, door een recht op en nedergaande; rood; de *Scapulier* door en dwarffe en op en nedergaande kruys-gewijze met lankwerpige stippels, grys of aschgrau; de mantel door een recht op en nedergaande met stipfels tusschen beyde, grau of leeus-kleur; de overrok door een dwarffe, blaau; de onderrok door een recht op en neergaande stippeling, geel; en de kouzen door een schuynsse, groen, aangewezen. Voor de rest zal men 't een weynigje moeten inschikken, nademaal 't onmogelyk is de juyfste lichte, of bruynte, zoo behoorlyk aan te wyzen als 't Werkje wel zoude vereyschen.

RE-

Distinctio Colorum.

AANWYSINGE

Op de

BESCHRYVINGE

Der

GEESTELYKE

VROUWEN

EN

NONNEN

O R D E R S.

INLEIDING.

- I. ^tL *Even van de H. Maria Magdalena.*
- II. ^tL *Leven van de H. Martha.*
- III. ^tL *Leven van de H. Phoebe.*
- IV. ^tL *Leven van de H. Thecla.*
- V. ^tL *Leven van de H. Flavia Domitilla.*
- VI. ^tL *Leven van de H. Basilissa van Antiochien.*
- VII. ^tL *Leven van de H. Thaisis.*
- VIII. ^tL *Leven van de H. Marcella.*

Geregelde en Geestelijke Dochters.

- IX. **K** *Anonikeffen van St. Jan te Lateraan.*
- X. **K** *Geregelde Kanonissen van ^t II. Graf te Jerusaleem.*
- XI. *Geregelde Kanonikeffen van den H. Augustijn.*
- XII. *Nederlandse, Duytse en Lotharingse Kanonikeffen.*

Aanwijfinge der Nonnen Orders.

- XIV. *Adelyke Kanonikessen van St. Maria in Capitolio tot Keulen.*
- XV. *Urzuliner Maagden.*
- XVI. *Urzuliner Maagden te Parijs.*
- XVII. *Regulier Nonnen van S. Agnes te Dordrecht.*
- XVIII. *Amsterdamsse Beggynen.*
- XIX. *Antwerpse Beggynen.*
- XX. *Paulinen of Gastalianen, anders genaamt Dochters der H. Maagd Maria.*
- XXI. *Dochters van de goede Jesus tot Ravenne.*
- XXII. *Nonnen van den H. Casarius.*
- XXIII. *Vergadering van de Kristelyke Leere.*
- XXIV. *Vergadering te Milaan.*
- XXV. *Geestelyke Dochters van 't bezoek der H. Maagd Maria.*
- XXVI. *Vergadering van de H. Maagd Maria.*
- XXVII. *Gasthuys Nonnen van St. Jan van Jerusalem.*
- XXVIII. *Herwormde Gasthuys Nonnen van St. Jan van Jerusalem.*
- XXIX. *Gasthuys Nonnen van den H. Geest.*
- XXX. *Zwart Zusters.*
- XXXI. *Dienende Zwart Zusters.*
- XXXII. *Vrouwen dienende de Kranken.*
- XXXIII. *Ridderlyke Krygs Nonnen van St. Jakob met den Swaarde in Spanjen.*

Kloosterlyke Orders van 't Oosten.

- XXXIV. *Nonnen van het Eyland Tabennes.*
- XXXV. *Kanonikessen van den H. Basilus.*
- XXXVI. *Basiliaaner Nonnen.*
- XXXVII. *Acæmeter of Studiter Nonnen.*
- XXXVIII. *Egyptise Nonnen.*
- XXXIX. *Jerusalemse Nonnen van den H. Hilarion.*
- XL. *Ethiopisehe Nonnen.*

Aanwijzinge der Nonnen Orders.

Orders die de Regels van den H. Benedictus volgen.

- XLI. *Benedictiner Nonnen.*
- XLII. *Benedictiner Nonnen te Cluny.*
- XLIII. *Hervormde Benedictiner Nonnen.*
- XLIV. *Benedictiner Nonnen van den Berg Kalvarien.*
- XLV. *Kamaldulenser Nonnen.*
- XLVI. *Karthuyser Nonnen.*
- XLVII. *Cistercienser Nonnen.*
- XLVIII. *Nonnen der Ridderlijke' krijgs-Order van Calatrava en Alcantara.*
- XII. *Nonnen van den H. Gregorius.*
- L. *Nonnen van den H. Ambrosius.*
- LI. *Nonnen van den H. Columbanus.*
- LII. *Nonne. Obserwanten van de Bisschoppelyke Regels.*
- LIII. *Feuljantinen.*
- LIV. *Leekzusters van Torre di Speculo der Vergadering van den Olyfberg.*

Orders die de Regels van den H. Augustinus waarnemen.

- LV. *Premonstratenser Nonnen.*
- LVI. *Nonnen des eersten regel vanden H. Dominicus.*
- LVII. *Nonnen des tweeden regel van den H. Dominicus.*
- LVIII. *Opgefloten Nonnen des derden regel van den H. Dominicus.*
- LIX. *Nonnen van den derden regel der boetvaardigheid van den H. Dominicus.*
- LX. *Barmhertige Nonnen tot verlossing der gevangenen.*
- LXI.

Aanwijfinge der Nonnen Orders.

- LXI. NonnenSerwiten of dienareffe der H. Maagd Maria
 LXII. Nonnen van den H. Augustinus,
 LXIII. Heremitinnen van den H. Augustinus.
 LXIV. Heremitinnen van den H. Hieronymus.
 LXV. Nonnen volgens de regelen van den H. Isidorus.
 LXVI. Brigittinen.
 LXVII. Abdiffen van Ebralds fontein in Frankrijk.
 LXVIII. Hervormde Abdiffen van Ebralds fontein.
                     Verfcheide andere Orders.
 LXIX. Nonnen der H. Maagd Maria vanden berg Karmel
 LXX. Karmeliter Nonnen.
 LXXI. Franffe Karmeliter Nonnen.
 LXXII. Ontfchoeyde Karmeliter Nonnen.
 LXXIII. Ontfchoeyde Karmeliter Nonnen in Frankrijk.
 LXXIV. Jonkvrouwen van 't Collegie van Saragoffa in
                     Spanjen.
 LXXV. Nonnen van d'ontfangenis der H. Maagd Maria.
 LXXVI. Klariffen.
 LXXVII. Klariffe Leekzusters.
 LXXVIII. Nonnen vanden derden regel vanden H. Franciscus
 LXXIX. Opgestote Nonnen van den derden regel van den
                     H. Franciscus.
 LXXX. Boetvaardige Nonnen van den derden regel van
                     den H. Franciscus.
 LXXXI. Boetvaardige Nonnen van den derden regel van
                     H. Franciscus in Duytland.
 LXXXII. Hervormde Nonnen van de drie regels van den
                     H. Franciscus.
 LXXXIII. Capucineffen.
 LXXXIV. Nonnen Recolleffen volgens de regels van den
                     H. Fruftuosus.
 LXXXV. Sakke-dragende Nonnen.
 LXXXVI. Urbaniffen.
 LXXXVII. Nonnen van de tien deugden of genoegdens vande
                     H. Maagd Maria, anders genaamt Annuntiaten.
 LXXXVIII. Annuntiaten of Nonnen der Hemelsche Bood-
                     fchap van de H. Maagd Maria.
 LXXXIX. Minimen.
 CX.   Order en't onderscheid der kleuren inde klederen.

INDEX FIGURARUM

Ordinum Religiolarum.

Patronæ vitæ Religioſæ.

1. **S**^{ta}. Maria Magdalena vitæ Eremitæ patrona.
2. **S**^{ta}. Martha vitæ Cœnobiticæ, & Clericorum Hospitalarium patrona.
3. **S**^{ta}. Phœbe Diaconiffa.
4. **S**^{ta}. Thecla.
5. **S**^{ta}. Flavia Domitilla.
6. **S**^{ta}. Baſiliſſa Antiochena mille Monialium priorum mater.
7. **S**^{ta}. Thaiſis.
8. **S**^{ta}. Marcella.

Clericæ Regulares.

9. Canoniffa S^{ti}. Johannis Lateranenſis.
10. Canoniffa Regularis S^{ti}. Sepulchri.
11. Canoniffa Regularis S^{ti}. Auguſtini.
12. Canoniffa Belgica, Germanica & Lotharingica.
13. Canoniffa Hodierna, Montis iu Hannonia.
14. Canoniffa Nobilis Colonienſis S^{træ}. Mariæ in Capitolio.
15. Urfulina.
16. Urfulina Pariſienſis.
17. Monialis Regularis Dordracena S^{træ}. Agnetis.
18. Beggina Amſtelædamenſis.
19. Beggina Antverpienſis.
20. Paulina five Gaſtaliana.
21. Virgo Boni Jeſus Ravennæ.
22. Monialis S^{ti}. Cæſarii.
23. Matrôna Congregationis doctrinæ Chriſtianæ.
24. Mulier Congregationis Mediolanenſis.
25. Virgo Viſitationis B. Mariæ.
26. Congregata B. Mariæ Virginis.
27. Hospitalaria S^{ti}. Joannis Hieroſolymitani.

Index Figurarum Ordinum Religiosorum.

28. Hospitalaria Reformata Stⁱ. Joannis Hierosolymitani.
29. Hospitalaria Stⁱ. Spiritus.
30. Hospitalaria Antverpiana.
31. Hospitalaria Ministrans.
32. Mulier Infirmis Ministrans.
33. Monialis ordinis Equestris Stⁱ. Jacobi de Spata.

Ordines Monastici Orientis.

34. Monialis Insulæ Tabennis.
35. Canonissa Stⁱ. Basilii.
36. Monialis Stⁱ. Basilii.
37. Monialis Acœmeta.
38. Monialis Ægyptiaca.
39. Monialis Hierosolymitana Stⁱ. Hilarionis.
40. Monialis Æthiopica.

Ordines Sequentes Regulam St. Benedicti.

41. Benedictina.
42. Benedictina Cluniacensis.
43. Benedictina Reformata.
44. Benedictina montis Calvariæ.
45. Monialis Camaldulensis.
46. Carthusiana.
47. Monialis Cisterciensis.
48. Monialis ordinis Equestris de Calatrava & Alcantara.
49. Monialis Stⁱ. Gregorii.
50. Monialis Stⁱ. Ambrosii.
51. Monialis Stⁱ. Columbani.
52. Monialis Observans Regulas Episcoporum.
53. Foliantina.
54. Laica Turris Speculorum, montis Oliveti.

Ordines secundum Regulas Stⁱ. Augustini.

55. Monialis Præmonstratensis.

Index Figurarum Ordinum Religiosarum.

56. Monialis primi ordinis Stⁱ. Dominici.
57. Monialis secundi ordinis Stⁱ. Dominici.
58. Monialis Clausa tertii ordinis Stⁱ. Dominici.
59. Poenitens tertii ordinis Stⁱ. Dominici.
60. Monialis mercedis Captivorum.
61. Monialis Servita.
62. Sta. Perpetua Soror Stⁱ. Augustini.
63. Augustiniana.
64. Eremitissa Stⁱ. Hieronymi.
65. Monialis Stⁱ. Isidori.
66. Brigittina.
67. Abbatissa fontis Ebraldi.
68. Abbatissa Reformata fontis Ebraldi.

Ordines Promiscui.

69. Carmelitana Antiqua.
70. Carmelitana.
71. Carmelitana Gallica.
72. Sta. Theresia Carmelitarum Discalceatarum fundatrix.
73. Discalceatarum mater & soror Carmelitarum.
74. Virgo Collegii Cæsar-Augustæ.
75. Monialis Conceptionis B. Mariæ Virginis.
76. Ordinis Stæ. Claræ.
77. Laica Clarissarum.
78. Monialis tertii Ordinis Stⁱ. Francisci.
79. Monialis tertii Ordinis Stⁱ. Francisci Clausa.
80. Poenitens tertii Ordinis Stⁱ. Francisci.
81. Poenitens tertii Ordinis Stⁱ. Francisci, apud Germanos.
82. Reformata trium Ordinum Stⁱ. Francisci.
83. Capucinissa.
84. Recollecta Stⁱ. Fructuosi.
85. Saccaria.
86. Urbanista.

1003088

A 978584

Index Figurarum Ordinum Religiosarum.

87. Annuntiata.
88. Annuntiata altera.
89. Minima
90. Distinctio Colorum.

F I N I S.